

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
BIZNESĀ, VADĪBAS UN EKONOMIKAS FAKULTĀTE
FINANŠU UN GRĀMATVEDĪBAS NODAĻA

A/S SWEDBANK FINANŠU STĀVOKĻA ANALĪZE
AB Swedbank financial statement analysis

BAKALĀURA DARBS

Finanšu menedžmenta profesionālā bakalaura studiju programma

Autors: **Anete Kristiāna Kārklīņa**

Studenta apliecības Nr.: ak15149

Darba vadītājs: As. prof. Irina Solovjova

RĪGA, 2019

ANOTĀCIJA

Mūsdienās ļoti lielu lomu ikdienā ieņem bankas, kā arī pats banku sektors strauji attīstās. Ņemot vērā arī tehnoloģiju attīstību un ekonomikas tendences, bankām ir jābūt pietiekami aktīvām un jāseko līdzi finanšu darbībai. Lai tas tiktu nodrošināts ir jāveic bankas finanšu analīze, kura ir aktuāla bankas vadībai, investoriem, potenciālajiem klientiem, kā arī finanšu uzraudzības iestādēm. Tāpat ir svarīgi ievērot likumu un noteikumu prasības, kā arī laikus konstatēt problēmas un pēc iespējas ātrāk meklēt risinājumus.

Bakalaura darba "A/S Swedbank finanšu stāvokļa analīze" mērķis ir veikt bankas finanšu darbības analīzi, izdarīt secinājumus un izstrādāt priekšlikumus bankas finanšu darbības uzlabošanai.

Bakalaura darba uzdevumi ir izpētīt finanšu analīzes metodes, apkopot informāciju par bankas vēsturi, izanalizēt tās vietu Latvijas komercbanku sektorā, veikt bankas dinamisko strukturālo un finanšu rādītāju analīzi, izdarīt secinājumus un izvirzīt bankai priekšlikumus.

Diplomdarba kopējais apjoms ir 67 lappuses. Darbs satur 17 tabulas, 17 attēlus 15 formulas. Bakalaura darba izstrādei tika izmantoti informācijas avoti, tādi kā Latvijas Republikas likumi, Ministru kabineta noteikumi, mācību grāmatas, interneta resursi un A/S Swedbank finanšu pārskati.

Atslēgvārdi: komercbanka, analīze, finanšu rādītāji.

ABSTRACT

Nowadays, banks play a very important role, and the banking sector itself is developing rapidly. In the light of technological developments and economic trends, banks need to be sufficiently active and follow the financial side. In order to ensure this, the bank's must carry out financial analysis, which is topical for the bank's management, investors, potential clients, and financial supervisors. It is also important to comply with the requirements of laws and regulations and to identify problems in time and to seek solutions as soon as possible.

The aim of Bachelor's thesis “AB Swedbank financial statement analysis” is to carry out analysis of financial activities of the bank, to draw conclusions and to make proposals for improvement of financial activity of the bank.

The tasks of the Bachelor's thesis are to study the methods of financial analysis, to gather information about the bank's history, to analyze its place in the sector of commercial banks of Latvia, to analyze the bank's dynamic structural analysis and financial indicators, to draw conclusions and to make proposals to the bank.

The total volume of the diploma paper is 67 pages. The work contains 17 tables, 17 pictures 15 formulas. Information sources were used for the development of the Bachelor's paper such as the laws of the Republic of Latvia, Cabinet of Ministers regulations, textbooks, Internet resources and AB Swedbank annual reports.

Keywords: commercial bank, analysis, financial indicators.

Saturs

IEVADS	5
1. KOMERCBANKAS FINANSIĀLĀ STĀVOKĻA NOVĒRTĒŠANAS TEORĒTISKIE ASPEKTI	7
1.1. Komercbankas finanšu analīzes būtība un izmantojamās metodes	7
1.2. A/S Swedbank attīstība, vēsture un vieta Latvijas komercbanku sistēmā	26
2. A/S SWEDANKA BILANCES UN PZA STRUKTURĀLI DINAMISKĀ ANALĪZE 2015.-2018.GADAM	36
2.1. A/S Swedbank bilances strukturāli dinamiskā analīze 2015.-2018.gadam	36
2.2. A/S Swedbank peļņas vai zaudējumu aprēķina strukturāli dinamiskā analīze 2015.-2018.gadam	42
3. A/S SWEDBANK FINANŠU DARBĪBAS RĀDĪTĀJU ANALĪZE 2015.-2018.GADAM...45	
3.1. A/S Swedbank likviditātes rādītāju analīze 2015.-2018.gadam	45
3.2. A/S Swedbank rentabilitātes analīze pēc Dupont modeļa 2015.-2018.gadam	51
3.3. A/S Swedbank kapitāla pietiekamības analīze 2015.-2018.gadam	56
SECINĀJUMI	59
PRIEKŠLIKUMI	61
IZMANTOTĀS LITERATŪRAS SARAKSTS	62
PIELIKUMI.....	65

IEVADS

Jebkuras valsts ekonomiskās attīstības un tās iedzīvotāju labklājības rādītājs ir attīstīta finanšu sistēma. Bez stabilas finanšu sistēmas ne valsts, ne privātstruktūras nespēj efektīvi un veiksmīgi darboties, bet veiksmīgu finanšu pamats ir attīstīta un stabila banku sistēma.

Viens no galvenajiem uzraudzības mērķiem ir veicināt banku stabilitāti, drošumu un attīstību. Lai šis mērķis tiktu sasniegts ir jāuzrauga banku darbība. Tāpat arī pašām bankām ir jāveic darbības analīze, lai noteiktu kurām pozīcijām nepieciešams uzlabojums.¹

Bakalaura darba tēma ir aktuāla, jo jebkurai bankai aktuāli ir saglabāt darbības stabilitāti un samazināt potenciālos riskus, to palīdz realizēt bankas finanšu stāvokļa analīze un tās precīza interpretācija. Finanšu stāvokļa analīze sekmē savlaicīgu potenciālo problēmu atklāšanu un laicīgu to novēršanu. Šādas analīzes rezultāti ir aktuāli resursu piesaistes gadījumā, kā arī vadībai un akcionāriem, nākotnes darbības mērķu sasniegšanai un stratēģijas plānošanai.

Bakalaura darba pētījuma objekts ir A/S Swedbank, kura dibināta 1997.gadā Zviedrijā. Swedbank Grupa galvenokārt darbojas Zviedrijā un Baltijas valstīs. Tagad tā ir viena no lielākajām bankām Latvijā un viena no vadošajām bankām Latvijā pēc piedāvāto produktu klāsta.

Bakalaura darba mērķis ir veikt A/S Swedbank finanšu stāvokļa analīzi, izdarīt secinājumus un izteikt priekšlikumus bankas turpmākās darbības uzlabošanai.

Augstāk minēto mērķu sasniegšanai, darba autore izvirzīja sekojošos uzdevumus:

- Izpētīt Latvijas banku sistēmu;
- Izpētīt bankas finanšu pārskata analīzes metodes;
- Izzināt informāciju par A/S Swedbank un tās lomu Latvijas komercbanku sistēmā;
- Veikt A/S Swedbank pārskatu strukturāli dinamisko analīzi laika periodā no 2015.-2018.gadam;
- Veikt A/S Swedbank finanšu rādītāju analīzi laika periodā no 2015.gada līdz 2018.gadam, novērtēt to atbilstību FKTK prasībām;
- Izdarīt secinājumus un izteikt priekšlikumus balstoties uz bankas finanšu analīzi bankas finanšu darbības uzlabošanai.

---

¹ Latvijas Universitātes Ekonomikas un vadības fakultātes Finanšu institūta zinātniskie raksti. 2.krājums. *Nauda bankas vērtspapīri*. Rīga, Datorzinību Centrs, 2000 – 176 lpp. 17-18.lpp

Darba pētīšanas periods ir 4 gadi, laika posmā no 2015.gada līdz 2018.gadam. Izvēlētais pētāmais periods pietiekami uzskatāmi parāda bankas finanšu rādītāju izmaiņas, ļaujot izdarīt secinājumus un sniegt bankai priekšlikumus.

Bakalaura darbs sastāv no anotācijām latviešu un angļu valodā, ievada, 3 nodaļām, 7 apakšnodaļām, secinājumiem, priekšlikumiem, izmantotās literatūras avotiem un pielikumiem.

Pirmajā nodaļā tiek pieminēts par Latvijas banku sistēmu, aprakstītas komerbankas analīzes metodes un sīkāk par tām metodēm, kuras tiek pielietotas analīzes daļā. Vēl tiek sniegts ieskats A/S Swedbank vispārējā raksturojumā un vēsturē un bankas ieņemamo tirgus daļu pēc svarīgāko pakalpojumu piedāvājuma.

Otrajā daļā tiek veikta A/S Swedbank bilances un peļņas vai zaudējuma aprēķina strukturāli dinamiskā analīze.

Trešajā daļā, pamatojoties uz pirmās daļas finanšu rādītāju teorētiskiem aspektiem, tiek veikta likviditātes, rentabilitātes un kapitāla pietiekamības rādītāju analīze un to atbilstības novērtēšana pēc regulējošām prasībām.

Darba pētīšanā tika izmantota monogrāfiskā metode, kura ir nepieciešama finanšu analīzes metožu noteikšanai, kā arī finanšu analīzes rezultātu izvērtēšanai. Vēl tika veikta statistisko datu apstrāde un tika izmantota ekonomiskās analīzes metode, kā arī grafiskās attēlošanas metode, lai uzskatāmāk varētu atspoguļot iegūtos rezultātus.

Bakalaura darba izstrādāšanas procesā tika izmantoti komercdarbību regulējoši likumi, Ministru kabineta noteikumi un normatīvie akti, literatūra latviešu un angļu valodā, interneta resursi, kā arī A/S Swedbank finanšu pārskatu dati un informācija.

1. KOMERCBANKAS FINANSIĀLĀ STĀVOKĻA NOVĒRTĒŠANAS TEORĒTISKIE ASPEKTI

1.1. Komercbankas finanšu analīzes būtība un izmantojamās metodes

Mūsdienās gandrīz vai visās valstīs ir izveidotas divpakāpju banku sistēma. Abu pakāpju bankām ir atšķirīgas funkcijas un darbības raksturs.

Pirmās pakāpes banka ir centrālā jeb emisijas banka. Centrālās bankas parasti ir arī valsts banku norēķinu centrs. Latvijā centrālās bankas funkcijas pilda Latvijas Banka, kas nodibināta 1922.gada 19.novembrī, bet atjaunota 1990.gada 2.martā.

Otrās pakāpes bankās iekļauj universālas komercbankas, kā arī specializētas bankas, piemēram, hipotēku bankas, krājbankas u.c.

Banku darbības stabilai darbībai ir nepieciešama ne tikai pastāvošo likumu un normatīvo aktu, grāmatvedības uzskaites principu ievērošana, bet arī banku darbības iekšējās kontroles sistēmas pareiza izveide un šīs sistēmas nepieciešamības apzināšana.

Lai gan Latvijas Banka ir izveidojusi Komercbanku uzraudzības pārvaldi, darbojas Finanšu un kapitāla tirgus komisija, kas izstrādājušas instrukcijas un norādījumus, tomēr kredītiestādēm arī pašām ir jāveltī liela uzmanība savas darbības iekšējai kontrolei. Jo, kā zināms, neviena uzņēmējdarbības nozare nevar pastāvēt bez bankām, bet, lai noguldījumi bankās būtu drošībā, jāprot tās novērtēt.²

Latvijas Banka ir pilntiesīga autonoma valsts iestāde. Tai ir nošķirta valsts manta, zīmogs (spiedogs) ar Latvijas Republikas lielā valsts ģerboņa attēlu un bankas nosaukumu "Latvijas Banka".³ Latvijas Banka savā darbībā ir neatkarīga, bet tās uzdevumus nosaka Latvijas Republikas likums "Par Latvijas Banku".

Svarīgākie Latvijas bankas uzdevumi ir:

- Veikt ekonomiskās situācijas attīstības analīzi un izstrādāt prognozes;
- Nodrošināt valūtas stabilitāti;
- Nodrošināt bezskaidras naudas norēķinus Latvijā, starpbanku norēķinus Latvijā un ES;
- Nodrošināt skaidras naudas apriti, drošu un kvalitatīvu naudu;
- Nodrošināt tautsaimniecības un monetārās, banku un valsts maksājumu bilances statistiku;

² I.Briede. *Banku finanšu pakalpojumi*. Rīga, "Biznesa augstskola Turība", 2004 – 116 lpp. 5.-6.lpp

³ LR likums *Par Latvijas banku*, 19.05.1992. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=65544> [aplūkots: 11.03.2019.]

- Nodrošināt kredītreģistra darbību.⁴

Latvijas Banka, ievērojot Līguma, Statūtu un likuma normas, ir tiesīga:

- 1) piešķirt aizdevumus un ņemt aizņēmumus;
- 2) pieņemt un izvietot noguldījumus;
- 3) veikt darījumus ar finanšu instrumentiem un dārgmetāliem, kā arī citas darbības finanšu tirgos;
- 4) atvērt kontus, pieņemt un izpildīt maksājuma rīkojumus un veikt maksājuma rīkojumu tīrvērti (klīringu);
- 5) emitēt euro banknotes un monētas, tās apstrādāt, mainīt, izņemt no apgrozības, kā arī izsniegt un pieņemt tās no kredītiestādēm;
- 6) noteikt statistisko datu vākšanas, statistikas pārskatu sagatavošanas un iesniegšanas prasības.⁵

Latvijā komercbankas regulē likums “Kredītiestāžu likums”. Šis likums nosaka kredītiestāžu tiesisko statusu, reglamentē šo iestāžu darbību, atbildību un uzraudzību, kā arī nosaka to personu tiesības, pienākumus un atbildību, uz kurām attiecas šis likuma prasības.

Kredītiestāde par katru darbības gadu sagatavo gada pārskatu, kurā iekļauj finanšu pārskatus, kā arī vadības ziņojumu un paziņojumu par vadības atbildību. Pārskata gads sakrīt ar kalendāro gadu. Pirmais pārskata periods var būt īsāks par kalendāro gadu, bet nevar būt garāks par 18 mēnešiem. Gada pārskatu sagatavo saskaņā ar “Kredītiestāžu likumu” un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvajiem noteikumiem, kas izdoti, pamatojoties uz “Kredītiestāžu likumu”. Gada pārskatam ir jāsniedz patiess un skaidrs priekšstats par kredītiestādes aktīviem un saistībām, tās finanšu stāvokli un peļņu vai zaudējumiem.⁶

Latvijā komercbankas ir kredītiestādes, kur pēc Eiropas Parlamenta un padomes regulas nr. 575/2013 “kredītiestāde” ir uzņēmums, kas pieņem noguldījumus un citus atmaksājamus līdzekļus no klientiem un savā vārdā piešķir aizdevumus.⁷

Banku darbība balstās uz divām fundamentāli nesaderīgām funkcijām: noguldījumu glabāšanu un noguldījumu atgūšanu. Uzglabāšana ir paredzēta bezriskai funkcijai, bet

---

⁴Latvijas Bankas uzdevumi un to īstenošana. Pieejams: https://www.bank.lv/public_files/images/img_lb/about/latvian/images/LB_uzdevumi.pdf [aplūkots:17.05.2019.]

⁵ LR likums *Par Latvijas banku*, 19.05.1992. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=65544> [aplūkots: 11.03.2019.] [aplūkots: 03.04.2019.]

⁶ LR likums *Kredītiestāžu likums*, 24.10.1995. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=37426> [aplūkots: 11.03.2019.]

⁷ Piekļuve Eiropas Savienības tiesību aktiem. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj/?locale=LV> [aplūkots: 03.04.2019.]

noguldījumu izmantošana, lai finansētu aizdevumus, tas neizbēgami rada risku noguldījumiem, tādējādi apdraudot glabāšanas funkciju.⁸

Bankas informācijas lietotāju loks ir plašs. Tas ietver bankas administrāciju (iekšējās vadības informācijas lietotāji), valdību (Centrālās Bankas un Finanšu ministrijas personā), bankas akcionārus un investorus, noguldītājus un aizņēmējus, bankas kreditorus, bankas darbiniekus un sabiedrību, kas ir finanšu pārskatu jeb ārējas grāmatvedības datu lietotāji. Bankas informācijas iekšējie lietotāji ir:

1. Bankas vadība ir ieinteresētā patiesas finanšu informācijas saņemšanā, kas nepieciešama, analizējot bankas iepriekšējās darbības un pieņemot pamatotus vadības lēmumus nākotnē.
2. Centrālā Banka un Finanšu ministrija izmanto banku informāciju par darbības ekonomisko normatīvu ievērošanu, galvenokārt, lai kontrolētu naudas-kredītu sfēras svarīgo ekonomisko rādītāju izpildi: naudas masas apjomu un struktūru, reālais kredītresursu lielumu.
3. Investori un akcionāri vēlas saņemt bankas atskaites, kas atspoguļo līdzekļu un saistību patieso stāvokli un pēc kurām var noteikt bankas peļņu.
4. Noguldītāji un aizņēmēji ir ieinteresēti tādā informācijā, kas apstiprina bankas drošību un likviditāti.
5. Bankas kreditorus, kurus pārstāv citas bankas iestādes, interesē informācija, kas ļauj novērtēt kredītriska līmeni, kas saistīts ar starpbanku korespondētājattiecībām.
6. Bankas darbiniekiem nepieciešama ticama un salīdzināma informācija par bankas ienākumiem, izdevumiem un peļņu, kas ļauj kontrolēt bankas administrāciju tādos jautājumos kā noteikto administrācijas-pārvaldes izdevumu līmeņa pamatotība un stimulēšanas fondu veidošana, kā arī darba vietu nodrošinājums.
7. Neatkarīgās auditorfirmas, viens no kuru darbības mērķiem ir apstiprināt sabiedrības uzticību bankām, izmanto savā darbībā visu bankas informāciju kopumā, kas ietverta pirms uzskaites datus un finanšu atskaitēs par likviditāti, maksātspēju un finansiālo stabilitāti, bankas darbības risku un bankas operāciju rentabilitāti.⁹

Ārējie bankas informācijas lietotāji ir tie lietotāji, kuriem ir nepieciešama informācija no bankas finanšu pārskata, kurā tiek iekļauts:

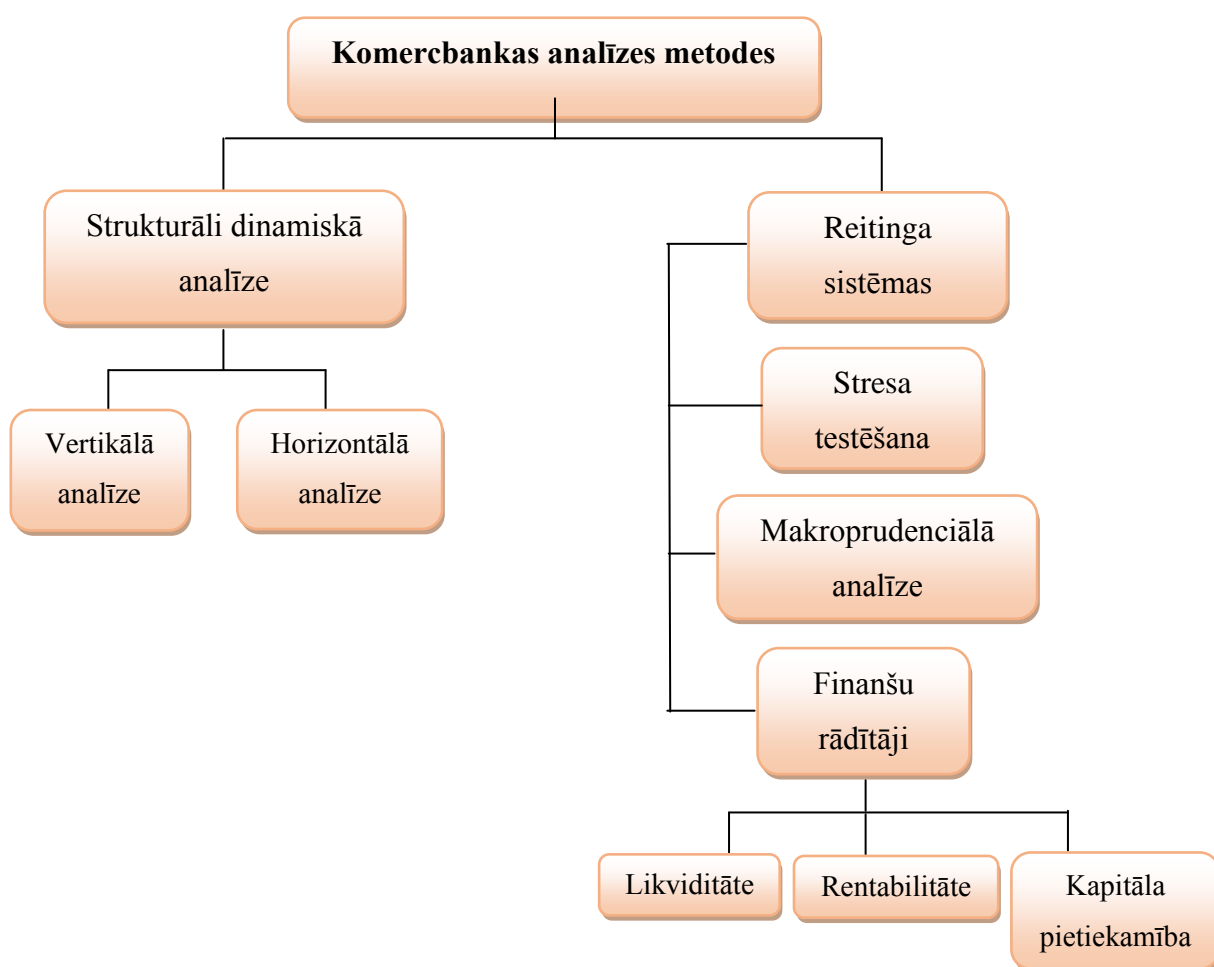
---

⁸ A.J.Leuitin. *The University of Chicago Law Review, Safe Banking: Finance and Democracy*, 2016 – 455 lpp. 357.lpp.

⁹ I.Briede, R.Liepiņa. *Bankas noguldījumi un aizdevumi, to raksturojums un kontrole*. Rīga, Turības mācību centrs, 1997-71 lpp. 5-6.lpp.

- Ziņojums, kurā tiek ietverts kredītiestādes - finanšu stāvokļa un tās attīstības raksturojums;
- Bilance;
- Peļņas un zaudējumu aprēķins (PZA);
- Pārskats par izmaiņām kapitālā un rezervēs;
- Naudas plūsmas pārskats;
- Pielikumi.

Bankas finanšu analīzi veic ar mērķi noteikt bankas finansiālo stāvokli un identificēt iespējas pilnveidot esošās finanšu vadības metodes un uzlabot bankas finanšu stāvokli.¹⁰

1.1.att. Komercbankas finansiālā stāvokļa analīzes metodes¹¹

¹⁰ I.Spīča. Lekcijas materiāls. *Finanšu analīzes, plānošanas un prognozēšanas metodika*, finanšu menedžments, investīcijas un banku darbība, 2009. Pieejams: <https://www.slideshare.net/zemunde/finanu-analzes-plnoanas-un-prognozanas-metodika> [aplūkots: 11.05.2019.]

Komercbankas izmanto vairākas metodes uzņēmumu finanšu pārskatu analīzei:

- 1) Pārskatu horizontālā analīze - Horizontālās analīzes gaitā tiek noteiktas dažādu pārskatu posteņu relatīvās un absolūtās izmaiņas, salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu. Analizējot informāciju par vairākiem periodiem, ir iespējams noteikt banku attīstības tendences. Analīzes gaitā tiek aprēķinātas pārskatu (PZA, NPP) pozīciju izmaiņu absolūtas vērtības un izmaiņas procentos attiecībā pret bāzes gadu. Parasti par bāzes gadu tiek izvēlēts pirmais analīzes perioda gads.

$$\begin{aligned} & \text{Pārskata perioda radītājs } DI \text{ (dinamikas indekss)} = \\ & = \text{pārskata perioda radītājs} / \text{bāzes perioda radītājs} * 100\% - 100\% \text{ [1.1.]}^{12} \end{aligned}$$

- 2) Pārskatu vertikālā analīze - Vertikālās analīzes mērķis ir noteikt pārskatu struktūru un to izmaiņu dinamiku analīzes periodos. Pēc šīs metodes pētījuma objekts pieņemts par 100% un no tā nosaka atsevišķu sastāvdaļu attiecību pret objekta kopapjomu.¹³
- 3) Rādītāju analīze - pārskatu pozīciju rādītāju attiecību noteikšana un to savstarpējas sakarības novērtēšana. Rādītāju analīze ir pamats lēmumu pieņemšanai, uzņēmuma darbības novērtēšanai dinamikā un salīdzinājumā ar citiem uzņēmumiem un kritērijiem.¹⁴

Ir pieejami vairāki finanšu rādītāji ar kuriem var vērtēt komercbankas darbību:

- Likviditātes rādītāji;
- Rentabilitātes rādītāji;
- Kapitāla pietiekamības rādītāji;
- Valūtas pozīcijas apmērs;
- Maksimālā risku darījuma apmērs;
- Kredītportfeļa kvalitātes un ienesīguma rādītāji.¹⁵

Autore sava bakalaura darba izstrādē pievērš uzmanību pirmajiem trim rādītājiem.

---

¹¹I.Solovjova. Studiju kursa *Finanšu un banku darbības rādītāji* lekcijas materiāls. Pieejams: https://estudijas.lu.lv/pluginfile.php/804531/mod_resource/content/1/6lekBR1.pdf [aplūkots: 13.04.2019.]

¹² turpat

¹³ turpat

¹⁴ M.Kudinska. *Kreditēšana*. Rīga, Latvijas Komercbanku asociācijas Konsultāciju un mācību centrs, 2008 – 126 lpp. 72.lpp, 80.lpp.

¹⁵I.Solovjova. Studiju kursa *Finanšu un banku darbības rādītāji* lekcijas materiāls. Pieejams: https://estudijas.lu.lv/pluginfile.php/804531/mod_resource/content/1/6lekBR1.pdf [aplūkots: 13.04.2019.]

Likviditāte

Likviditāte ir bankas spēja savlaicīgi un pilna apmērā bez zaudējumu rašanas riska pildīt savas parāda saistības. Komercbanku likviditātes risks iestāsies tad, kad komercbankai nav pietiekoši daudz likvīdu līdzekļu pieprasījuma apmierināšanai pēc tiem kādā noteiktajā laika momentā.

Finansējuma likviditātes risks (*funding liquidity risk*) – risks, ka kredītiestāde nespēs nodrošināt tās pašreizējo un nākotnes naudas plūsmu un nodrošinājumu līdzekļu aizņemšanās vajadzībām tā, lai netiktu apdraudēta kredītiestādes ikdienas darbība vai kredītiestādes kopējais finansiālais stāvoklis.

Tirgus likviditātes risks (*market liquidity risk*) – risks, ka kredītiestāde nevarēs pārdot tās finanšu aktīvus vēlamajā termiņā bez būtiskiem zaudējumiem tirgus sabrukuma vai nepietiekama tirgus dziļuma (*market depth*) dēļ.¹⁶

Likviditātes prasību, izpildes kārtību un pietiekamības novērtēšanas kārtību nosaka Finanšu un kapitāla tirgus komisijas izdotie noteikumi “Likviditātes prasību, to izpildes kārtības un likviditātes riska pārvaldīšanas normatīvie noteikumi”¹⁷, “Kapitāla un likviditātes pietiekamības novērtēšanas procesa izveides normatīvie noteikumi”¹⁸.

Par likvīdiem aktīviem tiek uzskatīti – neapgrūtinātie naudas līdzekļi (nauda kasē un īstermiņa prasības (t.sk. uz pieprasījumu) pret centrālajām kredītiestādēm) un maksātspējīgām kredītiestādēm un ieguldījumi finanšu instrumentos, ja tiem ir pastāvīgs, neierobežots tirgus (tos var pārdot īsā laikā bez ievērojamiem zaudējumiem vai izmantot par nodrošinājumu kredītu saņemšanai).

Lai nodrošinātu likviditāti, kredītiestāde:

- 1) Izstrādā likviditātes pārvaldīšanas stratēģiju, politikas un procedūras;
- 2) Regulāri novērtē un plāno aktīvu un pasīvu termiņstruktūru;
- 3) Nodrošina efektīvu finansējuma avotu un to termiņu diversifikāciju;
- 4) Nosaka rādītāju kopumu likviditātes riska regulārai analīzei un kontrolei.

Kredītiestādei jāizstrādā likviditātes pārvaldīšanas politika, kas nosaka:

- 1) Likviditātes riska pārvaldīšanas metodes (piemēram, nodrošinot sabalansētas (saskaņotas) naudas plūsmas no aktīviem un pasīviem; uzturot augsti likvīdos aktīvus

¹⁶ Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvie noteikumi Nr. 195, 01.04.2010. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=203169> [aplūkots: 30.03.2019.]

¹⁷ turpat

¹⁸ Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvie noteikumi Nr. 199, 09.12.2016. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/287170-kapitāla-un-likviditates-pietiekamibas-novertesanas-procesa-izveides-normativie-noteikumi> [aplūkots: 06.04.2019.]

pietiekamā apjomā; nodrošinot spēju aizņemties vai citādi piesaistīt naudas līdzekļus likviditātes uzturēšanai);

- 2) Iekšējos limitus aktīvu un pasīvu termiņstruktūras likviditātes neto pozīcijām, kas aprēķinātas atbilstoši pārskatu sagatavošanas nosacījumiem;
- 3) Aktīvu un pasīvu termiņstruktūras novērtēšanas kārtību un biežumu;
- 4) Iekšējos limitus noguldījuma maksimālajai summai, kuru atļauts piesaistīt no viena klienta (savstarpēji saistītu klientu grupas);
- 5) Rīcību iekšējo limitu neievērošanas gadījumā;
- 6) Iespējamo notikumu attīstības scenāriju analīzi, t.sk. ikdienas darbības apstākļos; krīzes kredītiestādē apstākļos; vispārējās tirgus (gan Latvijā, gan ārvalstīs) krīzes apstākļos;
- 7) Iespējamo rīcības plānu likviditātes krīzes pārvarēšanā.¹⁹

Likviditātes rādītājus var aprēķināt pēc sekojošam formulām:

1. Tekošā bankas likviditāte

$$LR = LA / TS * 100\%, [1.2.]^{20}$$

kur

LR- likviditātes rādītājs;

LA - likvidie aktīvi;

TS - tekošās saistības līdz 30 dienām.

Likviditāte ir bankas spēja savlaicīgi un pilnā apmērā bez zaudējumu rašanas riska pildīt savas parāda saistības.²¹

Šī attiecība mēra bankas sistēmas likviditātes pozīciju, kas ļauj novērtēt bankas spēju segt dažas no nepieciešamākajām saistībām ar augsti likvidiem aktīviem. Tajā arī norādīts neapgrūtināto, kvalitatīvo likvido aktīvu apjoms bankas turējumā, ko var izmantot, lai kompensētu neto naudas plūsmu, stresa scenārijos, tostarp arī specifiskos un sistēmiskos satricinājumos.²²

¹⁹ Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvie noteikumi Nr. 195, 01.04.2010. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=203169> [aplūkots: 30.03.2019.]

²⁰ I.Solovjova. Studiju kursa *Finanšu un banku darbības rādītāji* lekcijas materiāls. Pieejams: https://estudijas.lu.lv/pluginfile.php/804531/mod_resource/content/1/6lekBR1.pdf [aplūkots: 13.04.2019.]

²¹ turpat

²² F. Gideon, M. A. Petersen, J. Mukuddem-Petersen, B. De Waal Hindawi. *Bank Liquidity and the Global Financial Crisis*. Publishing Corporation Journal of Applied Mathematics, 2012 - 27 pages, Page 9

Tekošo bankas likviditātes aprēķins ir likvīdo aktīvu attiecība pret tekošām saistībām. Par likvīdiem aktīviem tiek uzskatīti – nauda kasē, prasības uz pieprasījumu pret Latvijas Banku un maksāspējīgām kredītiestādēm, tās prasības pret Latvijas Banku un maksāspējīgām kredītiestādēm, kuru atlikušais termiņš nepārsniedz 30 dienas, ieguldījumi finanšu instrumentos, ja tos var pārdot īsā laikā bez ievērojamiem zaudējumiem vai izmantot par nodrošinājumu kredītu saņemšanai. Par tekošām saistībām tiek uzskatītas saistības uz pieprasījuma un saistības, kuru atlikušais termiņš nepārsniedz 30 dienas.

Līdz 2018.gadam pēc FKTK normatīvajām prasībām banka uztur likvīdos aktīvus saistību izpildei pietiekamā apmērā, bet ne mazāk kā 30% no bankas tekošo saistību kopsummas.²³ Ar 2018.gadu šāda prasība vairs netiek piemērota.

2. Likvīdo aktīvu īpatsvaru kopējos aktīvos

$$L_1 = \text{Likvīdie aktīvi} / \text{aktīvi kopā} * 100\% \quad [1.3.]^{24}$$

Likvīdie aktīvi ir tie aktīvi, kurus banka var visātrāk pārvērst naudā. Ja bankai radīsies problēmas tad šie aktīvi būs pirmie, kuri tiks realizēti naudā. Jo lielāks ir rādītājs, jo lielāka daļa no aktīviem ir likvīdi.

3. Nebankām izsniegto kredītu īpatsvaru kopējos aktīvos

$$L_2 = \text{Nebankām izsniegtie kredīti} / \text{aktīvi kopā} * 100\% \quad [1.4.]^{25}$$

Izsniegtie kredīti ir visnelikvīdākie aktīvi, jo to apgrozījumu cikls ir ļoti ilgs, tātad tos ir visgrūtāk pārdot. Tāpēc jo lielāks nebankām izsniegto kredītu īpatsvars kopējos aktīvos, jo mazāk likvīds ir bankas stāvoklis.

4. Nebankām izsniegtie kredīti attiecībā pret noguldījumiem

$$L_4 = \text{Nebankām izsniegtie kredīti} / \text{noguldījumi} * 100\% \quad [1.5.]^{26}$$

---

²³ I.Solovjova. Studiju kursa *Finanšu un banku darbības rādītāji* lekcijas materiāls. Pieejams: https://estudijas.lv/pluginfile.php/804531/mod_resource/content/1/6lekBR1.pdf [aplūkots: 10.05.2019.]

²⁴ turpat

²⁵ turpat

²⁶ turpat

Noguldījumi ir bankas piesaistītie līdzekļi ar kuriem tiek segtas saistības vai, lai finansētu izsniegtos kredītus. Šos piesaistītos līdzekļus banka var diversificēt, izvietot dažādos aktīvos vai novirzīt tikai izsniegto kredītu finansēšanai. Jo mazāks šis rādītājs, jo banka vairāk diversificē piesaistītos noguldījumus, kas ir pozitīvs rādītājs.

5. Pieprasījuma noguldījumu īpatsvars kopējos noguldījumus

$$L_4 = \text{Pieprasījuma noguldījumi} / \text{noguldījumi} * 100\% \text{ [1.6.]}^{27}$$

Uz pieprasījuma piesaistītie noguldījumi ir visnestabilākie piesaistītie resursi, jo tos klients jebkurā mirklī var izņemt, tie nav paredzami. Līdz ar to, jo lielāks ir pieprasījumu noguldījumu īpatsvars kopējos noguldījumos, jo lielāks bankas likviditātes risks.

Rentabilitāte

Rentabilitāte ir uzņēmuma saimnieciskās darbības un kapitāla izmantošanas efektivitātes rādītājs. Ļauj salīdzināt dažāda lieluma uzņēmumu darbības efektivitāti (rezultatīviti).²⁸ Rentabilitāte raksturo peļņas un uzņēmumu līdzekļu proporciju. Tā ir peļņas relatīvā izpausme. Ar rentabilitāti saprot attiecību starp peļņu un kādu citu rādītāju, kurš saistīts ar attiecīgās peļņas lielumu.²⁹

Rentabilitāte ir spēja radīt ienākumus. Attiecībā uz finanšu investīcijām, vispārējā izpratne par rentabilitāti jāinterpretē kā vērtība, kas parāda ieguldījuma vērtību paredzētā perioda sākumā un ieguldījuma vērtību šī perioda beigās.

Bankas ienesīgums ir indikators panākumiem un kalpo kā viens no svarīgākajiem faktoriem jaunu akcionāru piesaistīšanai un klientu uzticības stiprināšanai.³⁰

Komercbanku rentabilitātes līmeni nosaka tādi faktori, kā:

- kapitālā bāzes stabilitāte;
- biznesa stabilitāte (iesaistīšanās pakāpe starpbanku attiecībās, piedalīšanās dažādos projektos, attiecību raksturs ar klientiem);
- funkcionālā stabilitāte (specializācijas vai orientācija uz universālo apkalpošanu);

²⁷ I.Solovjova. Studiju kursa *Finanšu un banku darbības rādītāji* lekcijas materiāls. Pieejams: https://estudijas.lv/pluginfile.php/804531/mod_resource/content/1/6lekBR1.pdf [aplūkots: 10.05.2019.]

²⁸ Digitālā Biznesa rokasgrāmata *Rentabilitāte*. Pieejams: <http://rokasgramata.lv/vadiba/rentabilitate/> [aplūkots: 20.04.2019.]

²⁹ I.Solovjova. Studiju kursa *Finanšu un banku darbības rādītāji* lekcijas materiāls. Pieejams: https://estudijas.lv/pluginfile.php/804531/mod_resource/content/1/6lekBR1.pdf [aplūkots: 10.05.2019.]

³⁰ A.Havryliuk *Indicators of effective bank performance, Problems of macroeconomics and socio-economic development*. 2017 - 44.lpp, 40.lpp.

- organizatoriskā stabilitāte (organizatoriskās struktūras atbilstība komercbankās mērķiem, produktu un pakalpojumu klāstam, stratēģijai u.c.);
- finansiālā stabilitāte (pašu kapitālā līmenis, ienākumu un izdevumu apjomu pieaugumu tempi, kapitāla atdēvēs līmenis, likviditātes līmenis).

DuPont modelis ir daudzfaktoru mentalitātes modelis, kas raksturo uzņēmuma darbības efektivitāti jeb rentabilitāti.³¹

DuPont analīze (pazīstama arī kā DuPont identitāte vai DuPont modelis) ir pamats, lai analizētu DuPont Corporation popularizēto pamatdarbību. DuPont analīze ir noderīga metode, ko izmanto, lai sadalītu dažādus kapitāla atdeves virzītājspēkus.³²

Autore bakalaura darbā izmanto sekojošus DuPont modeļa rādītājus:

- Pašu kapitāla rentabilitāte (ROAE)
- Aktīvu rentabilitāte (ROAA)
- Kapitāla multiplikators (k_3)
- Peļņas maržas rādītājs (k_4)
- Aktīvu izmantošanas rādītājs (k_5)
- Dividenžu rādītājs (k_6)

1. Pašu kapitāla rentabilitāte

$$ROAE = \text{Peļņa vai zaudējumi} / \text{vidējais kapitāls un rezerves} * 100\% \quad [1.7.]^{33}$$

ROAE rādītāju aprēķina tīro peļņu vai zaudējumus izdalot ar vidējo kapitālu un rezervēm. ROAE rādītājs parāda cik efektīvi tiek izmantots pašu kapitāls, t.i. cik daudz peļņas iegūts uz vienu ieguldīto eiro. Pēc rietumu analītiķu domām optimālais ROAE rādītāja lielums ir 10 – 20%.³⁴

2. Aktīvu rentabilitāte

$$ROAA = \text{Peļņa vai zaudējumi} / \text{vidējie aktīvi} * 100\% \quad [1.8.]^{35}$$

³¹ I.Solovjova. Studiju kursa *Finanšu un banku darbības rādītāji* lekcijas materiāls. Pieejams: https://studijas.lu.lv/pluginfile.php/804531/mod_resource/content/1/6lekBR1.pdf [aplūkots: 10.05.2019.]

³² Investopedia *DuPont Analysis Definition*. Pieejams: <https://www.investopedia.com/terms/d/dupontanalysis.asp> [aplūkots: 11.05.2019.]

³³ I.Solovjova. Studiju kursa *Finanšu un banku darbības rādītāji* lekcijas materiāls. Pieejams: https://studijas.lu.lv/pluginfile.php/804531/mod_resource/content/1/6lekBR1.pdf [aplūkots: 21.04.2019.]

³⁴ turpat

³⁵ turpat

ROAA rādītāju aprēķina izdalot peļņu vai zaudējumus ar vidējiem aktīviem. ROAA rādītājs raksturo aktīvu atdevi, t.i. cik efektīvi banka izmanto aktīvus, lai iegūtu peļņu, jeb cik lielu peļņu banka gūst uz katru aktīvos ieguldīto eiro.³⁶

3. Kapitāla multiplikators

$$ROAE = ROAA * k_3 \text{ [1.9.]}^{37}$$

$$k_3 = \text{Vidējie aktīvi} / \text{vidējais kapitāls un rezerves} \text{ [1.10.]}^{38}$$

K₃, jeb kapitāla multiplikators, šo rādītāju veido vidējo aktīvu attiecība pret vidējo kapitālu un rezervēm. ROAE un ROAA rādītāji ir savstarpēji saistīti ar trešā rādītāja palīdzību, ko sauc par kapitāla multiplikatoru (k₃).³⁹

4. Peļņas maržas koeficients

$$k_4 = \text{Peļņa vai zaudējumi} / \text{darbības ienākumi} * 100\% \text{ [1.11.]}^{40}$$

K₄, jeb peļņas maržas rādītājs, ko veido konkrēta pārskata gada peļņa/zaudējumi attiecībā pret darbības ienākumiem raksturo bankas pelnītspēju un darbības efektivitāti. Par darbības ienākumiem tiek uzskatīti – procentu ienākumi, komisijas naudas ienākumi un pamatdarbības ienākumi.⁴¹

5. Aktīvu izmantošanas rādītājs

$$k_5 = \text{Darbības ienākumi} / \text{vidējie aktīvi} * 100\% \text{ [1.12.]}^{42}$$

K₅, jeb aktīvu izmantošanas rādītājs raksturo aktīvu atdevi, cik efektīvi tiek izmantots portfelis.⁴³ Šo rādītāju veido darbības ienākumu attiecība pret vidējiem aktīviem.

---

³⁶ I.Solovjova. Studiju kursa *Finanšu un banku darbības rādītāji* lekcijas materiāls. Pieejams: https://estudijas.lu.lv/pluginfile.php/804531/mod_resource/content/1/6lekBR1.pdf [aplūkots: 21.04.2019.]

³⁷ turpat

³⁸ turpat

³⁹ turpat

⁴⁰ turpat

⁴¹ turpat

⁴² turpat

⁴³ turpat

6. Dividenžu rādītājs

$$k_6 = \text{Izmaksāto dividenžu kopsumma} / \text{peļņa} * 100\% \text{ [1.13.]}^{44}$$

K_6 , jeb dividenžu rādītājs, raksturo cik liela daļa no peļņas tiek izmaksāta dividendēs. Šo rādītāju veido izmaksāto dividenžu kopsumma pret peļņu.

Kapitāla pietiekamība

Kapitāla pietiekamība atspoguļo tos bankas kapitāla resursus, kas nepieciešami, lai nodrošinātos pret kredītrisku un citiem līdzīgiem riskiem, kuri saistīti ar bankas aktīvu portfeli un ārpusbilances posteņiem. Saskaņā ar “Kredītiestāžu likumu” FKTK pieprasa Latvijas bankām uzturēt kapitāla pietiekamības rādītāju 8% apjomā no riska svērtajiem aktīviem.⁴⁵

Kapitāla pietiekamību Latvijā regulē grozījumi “Kredītiestāžu likumā”, grozījumi FKTK noteikumos “Minimālo kapitāla prasību aprēķināšanas noteikumi”, grozījumi FKTK noteikumos “Kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa izveides normatīvi noteikumi”. Papildus šobrīd spēkā esošam 8% minimālam kapitāla pietiekamības rādītājam tiek ieviests pirmā līmeņa pamata kapitāla pietiekamības rādītājs (CET1) 4.5% apmērā un pirmā līmeņa kapitāla pietiekamības rādītājs 6% apmērā, papildus minimālam kapitāla pietiekamības prasībām tiek ieviests “drošības spilvens” – kapitāla saglabāšanas rezerve 2.5% apmērā virs CET1 kapitāla pietiekamības rādītāja, t.i. kopumā 7%.

Pašu kapitāla funkcijas:

- Aizsargājošā funkcija. Funkcija nodrošina noguldītāju un kreditoru intereses gadījumā, ja banka nonāk finansiālās grūtībās, iestājas tās maksātne spēja vai bankrots;
- Operatīvā funkcija nodrošina līdzekļus bankas aktīvo operāciju veikšanai. Bankas dibināšanas procesā pašu kapitāls bankai ir pamats materiālu bāzes veidošanai un attīstībai, uz tā rēķina banka iegādājas ēkas, telpas, nepieciešamās iekārtas, programmatūru;

⁴⁴ I.Solovjova. Studiju kursa *Finanšu un banku darbības rādītāji* lekcijas materiāls. Pieejams: https://estudijas.lu.lv/pluginfile.php/804531/mod_resource/content/1/6lekBR1.pdf [aplūkots: 28.04.2019.]

⁴⁵ S.Saksonova. *Banku darbība*. Rīga, Latvijas Komerbanku asociācijas Konsultāciju un mācību centrs, 2006 – 197 lpp. 77.-78.lpp.

- Regulējošā funkcija nodrošina bankām regulāru uzraudzību un kontroli, ar mērķi novērst nestabilitāti un pārmērīgus riskus, regulējot bankas darbību aktīvu un pasīvu sabalansēšanai.⁴⁶

Kredītiestāžu pašu kapitālu veido pirmā līmeņa un otrā līmeņa kapitāla kopsumma, no kuras atskaitīts pašu kapitāla samazinājums un kura ar FKTK piekrišanu var tikt palielināta ar izmantoto trešā līmeņa kapitālu.

Pirmā līmeņa kapitālu veido šādi elementi:

- a) Apmaksātais pamatkapitāls, kas samazināts par priekšrocību akciju ar dividenžu uzkrāšanu vērtību;
- b) Akciju emisijas uzcenojums;
- c) Rezerves kapitāls;
- d) Vispārējo risku rezerves, kas izveidotas no iepriekšējo gadu peļņas;
- e) Iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa pēc dividenžu izmaksas vai iepriekšējo gadu zaudējumi;
- f) Samazinājums par kredītiestādes īpašumā esošajām pašas akcijām, nemateriālajiem aktīviem, kārtējā darbības gada zaudējumiem, pārdošanai pieejamo finanšu aktīvu pārvērtēšanas rezervi, ja tā ir negatīva.

Otrā līmeņa kapitālu veido šādi elementi:

- a) Subordinētais kapitāls;
- b) Pārvērtēšanas rezerve;
- c) Noteiktā termiņā dzēšamās priekšrocību akcijas ar dividenžu uzkrāšanu;
- d) Beztermiņa priekšrocību akcijas ar dividenžu uzkrāšanu.⁴⁷

Trešā līmeņa kapitālu veido pārkārtotās saistības (aizņēmumi, noguldījumi, līgumu radītās saistības), kuras kredītiestādes bankrota vai likvidācijas gadījumā apmierināmas pēc visu citu kreditoru prasību apmierināšanas, bet pirms akcionāru prasību apmierināšanas.⁴⁸

Kapitāla pietiekamības rādītājs

$$\text{Kapitāla pietiekamības rādītājs} = \text{Kapitāla bāze} / \text{kapitāla prasības} * 100\% * 8\% \\ [1.14.]^{49}$$

⁴⁶ I.Solovjova. Studiju kursa *Finanšu un banku darbības rādītāji* lekcijas materiāls. Pieejams: https://estudijas.lu.lv/pluginfile.php/804531/mod_resource/content/1/6lekBR1.pdf [aplūkots: 28.04.2019.]

⁴⁷ S.Saksonova. *Banku darbība*. Rīga, Latvijas Komerčbanku asociācijas Konsultāciju un mācību centrs, 2006 – 197 lpp. 77-78.lpp.

⁴⁸ turpat

*Kapitāla bāze = 1.līmeņa kapitāls + 2.līmeņa kapitāls (kopumā nedrīkst pārsniegt pirmā līmeņa kapitālu) [1.15.]*⁵⁰

Sistēmas stabilitātes novērtēšanai var izmantot šādas metodes:

- reitinga sistēmas;
- stresa testēšanu;
- makroprudenciālo analīzi.

Reitinga sistēmas

Laika gaitā daudzi pasaules ekonomisti ir mēģinājuši izveidot modeli, ar kura palīdzību varētu noteikt komercbankas sistēmas stabilitāti, palīdzēt prognozēt iespējamās problēmas komercbankās un nepieļaut komercbanku maksātnespēju. Tirgus ekonomikas izvēles brīvībai jābūt nostiprinātai ar darījuma partnera drošību un uzticību. Lai pieņemtu lēmumu par sadarbību, nepieciešams ārēja eksperta neatkarīgs vērtējums. Tāda loma mūsdienu sabiedrībā ir reitinga sistēmām.⁵¹

Pēc Bāzeles komitejas viedokļa reitinga sistēmas jēdziens sevī ietver visas metodes, procedūras, kontroles sistēmu un datu vākšanu, kā arī informatīvo sistēmu, kas palīdz novērtēt kredītrisku, iekšējo reitingu piešķiršanu un iespējamo saistību nepildīšanu vai zaudējumu kvantitatīvu novērtējumu.

Izmantojot reitinga aģentūru novērtējumus, iespējams iegūt portfeļu vadībai ļoti svarīgu statistisku informāciju:

- vidējo maksātnespējas iestāšanās gadījumu skaitu (varbūtību) katram reitinga līmenim;
- novirzes no vidējiem rādītājiem (svārstīgums);
- reitingu izmaiņas (augšu un leju) noteiktā laika periodā.⁵²

Ārvalstu komercbanku praksē plaši tiek izmantotas dažādas reitinga sistēmas, kuras informē sabiedrību, investorus un vienkāršus interesentus par komercbankas stāvokli.

---

⁴⁹ I.Solovjova. Studiju kursa *Finanšu un banku darbības rādītāji* lekcijas materiāls. Pieejams: https://estudijas.lu.lv/pluginfile.php/804531/mod_resource/content/1/6lekBR1.pdf [aplūkots: 11.05.2019.]

⁵⁰ I.Solovjova. Studiju kursa *Finanšu un banku darbības rādītāji* lekcijas materiāls. Pieejams: https://estudijas.lu.lv/pluginfile.php/804531/mod_resource/content/1/6lekBR1.pdf [aplūkots: 11.05.2019.]

⁵¹ I.Solovjova. *Komercbanku sistēmas stabilitātes problēmas. Promocijas darbs*. Pieejams: https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/5155/26639-Irina_Solovjova_2008.pdf?sequence=1 [aplūkots: 12.05.2019.]

⁵² I.Solovjova. Studiju kursa *Finanšu un banku darbības rādītāji* lekcijas materiāls. Pieejams: https://estudijas.lu.lv/pluginfile.php/804531/mod_resource/content/1/6lekBR1.pdf [aplūkots: 11.05.2019.]

Pazīstamākās reitingu aģentūras, kas vērtē komercbankas, ir 1860. gadā dibinātā Standard&Poor`s, 1914. gadā dibinātā Moody`s Investor Service un 2000. gadā pēc Thomson Financial BankWatch pārņemšanas reorganizētā Fitch IBCA. Iepriekš minēto aģentūru reitingi ir zināms orientieris potenciālajiem investoriem.⁵³

Reitinga aģentūras izstrādājušas individuālas metodikas komercbanku novērtēšanai. Vadošās pasaules reitingu aģentūras komercbankām piešķir šādus reitingus:

- Standard&Poor`s202 — ilgtermiņa un īstermiņa emitenta reitings (Issuer Credit Ratings);
- Moody`s Investor Service 203 — ilgtermiņa un īstermiņa bankas noguldījumu reitings (Bank Deposit Rating) un bankas finansiālās stabilitātes reitings (Bank Financial Strength Rating);
- Fitch IBCA 204 — ilgtermiņa un īstermiņa nesubordinēto parādu reitings (Senior Debt Rating), individuālais reitings (Individual Rating) un atbalsta reitings (Support Rating).

Reitinga sistēmas galvenais princips ir noteikt konkrētas komercbankas vietu komercbanku sistēmā. Lai objektīvāk novērtētu komercbankas darbību, reitingam jābūt ar kompleksu raksturu. Pasaulē pastāv trīs reitinga veidošanas pamatmetodes:

- numura reitinga sistēmas;
- ballu reitinga sistēmas;
- indeksu reitinga sistēmas.

Numura reitinga sistēmas veidošanas pamatā ir komercbankas finanšu stāvokļa rādītāju saistīšana un katram saistīšanas dalībniekam tiek piešķirta noteikta vieta reitinga sistēmā. Šis veids paredzēts reitinga metodikai ar nelielu komercbanku darbību ietekmējošo finansiālo stāvokļu faktoru skaitu. Ja reitinga sistēma ir sarežģītāka, tad izmanto ballu sistēmu, kas ļauj īstenot komercbankas finansiālā stāvokļa vērtējumu ballēs, kuras tiek piešķirtas pēc katra vērtējuma rādītāja noteikšanas. Kopējais ballu piešķirums dod iespēju noteikt komercbankas piederību pie noteiktas grupas. Indeksu reitinga sistēmas izmantošanas gaitā notiek indeksa aprēķins katram vērtējuma rādītājam. Aprēķini notiek, pamatojoties uz bāzes datiem vai vidējiem rādītājiem. Pēc indeksa noteikšanas katram atsevišķam rādītājam, aprēķina kombinētu indeksu, iepriekš novēršot individuālo indeksu.

---

⁵³ I.Solovjova. Studiju kursa *Finanšu un banku darbības rādītāji* lekcijas materiāls. Pieejams: https://estudijas.lu.lv/pluginfile.php/804531/mod_resource/content/1/6lekBR1.pdf [aplūkots: 11.05.2019.]

Vispazīstamākā pasaulē ir CAMELS reitinga sistēma. CAMELS reitinga sistēmu veido seši komponenti:

- Capital Adequacy (kapitāla pietiekamība);
- Asset Quality (aktīvu kvalitāte);
- Managements factors (vadības faktors);
- Earnings (ienesīgums);
- Liquidity (likviditāte);
- Sensitivity to market risk (riska jutīgums).

Katrs komponents novērtēts piecu ballu sistēmā: 1 — stiprs; 2 — apmierinošs; 3 — gandrīz apmierinošs; 4 — kritisks; 5 — neapmierinošs (sk. 2.2. tab.). Pēc tam tiek rēķināts kopējais rādītājs.⁵⁴

Swedbank mērķis ir uzturēt kredītreitingus līdzvērtīgi tiem, kuriem ir visaugstākie kredītreitingi Ziemeļvalstu reģionā.⁵⁵

---

⁵⁴ I.Solovjova. *Komerčbanku sistēmas stabilitātes problēmas. Promocijas darbs.* Pieejams: https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/5155/26639-Irina_Solovjova_2008.pdf?sequence=1 [aplūkots: 12.05.2019.]

⁵⁵ A/S Swedbank mājas lapa. Pieejams: <https://www.swedbank.com/investor-relations/debt-investors/rating.html> [aplūkots: 12.05.2019.]

Current rating

	Swedbank AB		Swedbank Mortgage AB		Covered bonds	
Standard & Poor's						
Short	A-1+		A-1+			
Long	AA-	RWN	AA-	S	AAA	S
Stand-Alone Credit Profile	a+					
Moody's						
Short	P-1		P-1			
Long	Aa2	N	Aa2	S	Aaa	n.a
Baseline Credit Assessment	a3					
Fitch						
Short	F1+		n.a			
Long	AA-	RWN	n.a		n.a	
Viability rating	aa-					

P=positive outlook, S=stable outlook, N=negative outlook, RuR=rating under review, RWN= Creditwatch negative

1.2.att. Starptautisko reitingu aģentūru piešķirtie reitingi Swedbank bankai, 2018. gads⁵⁶

Swedbank ir novērtēta pēc Standard & Poor's, Moody's un Fitch, lai sniegtu parāda investoriem ārēju novērtējumu par bankas finanšu un kredīta stāvokli. Reitingi tiek piešķirti gan bankas īstermiņa, gan ilgtermiņa finansējuma programmām. Grupas segto obligāciju programmu novērtē Moody's un Standard & Poor's.⁵⁷

Pēc 1.2. attēla autore secina, ka A/B Swedbank ilgtermiņa finansējuma programmas Standard & Poor's un Fitch novērtē negatīvu kredītskatījumā, bet Moody's kā negatīvu perspektīvu. Hipotekāro kredītu stāvokli Standard & Poor's un Moody's novērtē kā stabilu ilgtermiņa finansējumu un segtās obligācijas programmu Standard & Poor's vērtē kā stabilu.

⁵⁶ A/S Swedbank mājas lapa. Pieejams: <https://www.swedbank.com/investor-relations/debt-investors/rating.html> [aplūkots: 12.05.2019.]

⁵⁷ turpat

Stresa testēšana

Stresa testēšana – dažādas tehnikas (kvantitatīvas vai kvalitatīvas), ko izmanto, lai noteiktu dažādu ārkārtēju, bet iespējamu nelabvēlīgu notikumu vai izmaiņu tirgus nosacījumos potenciālo ietekmi uz kredītiestādes un kredītiestādes konsolidācijas grupas risku līmeni un finanšu un kapitāla rādītājiem.⁵⁸

Stresu testi ir tādi paņēmieni kopums, ko izmanto, lai novērtētu finanšu instrumentu portfeļu jutīgumu pret atsevišķu makroekonomiskās vides sastāvdaļu nozīmīgām pārmainām vai arī ārkārtējiem, bet iespējamiem notikumiem. To rezultāti ļauj identificēt nozīmīgākos riskus un novērtēt to potenciāli radītos zaudējumus.⁵⁹

“Kapitāla un likviditātes pietiekamības novērtēšanas procesa izveides normatīvie noteikumos” ar stresa testēšanu apzīmē:

- jutīguma analīzi (*sensitivity analysis*);
- scenāriju analīzi (*scenario analysis*),
- reverso stresa testēšanu (*reverse stress testing*).

Jutīguma analīzi izmanto, lai noteiktu kāda atsevišķa riska faktora vai vairāku riska faktoru vienlaicīgu nelabvēlīgu izmaiņu ietekmi uz kredītiestādes risku līmeni un finanšu un kapitāla rādītājiem (t.i., lai novērtētu kredītiestādes finanšu un kapitāla rādītāju jutīgumu pret izmaiņām vienā vai vairākos riska faktoros).

Scenāriju analīzi izmanto, lai novērtētu kredītiestādes darbībai būtiska nelabvēlīga scenārija (t.i., iekšēja vai ārēja nelabvēlīga notikuma vai nelabvēlīgu izmaiņu makroekonomiskajos rādītājos vai tirgus nosacījumos) ietekmi uz visu kredītiestādes darbībai piemītošo būtisko risku līmeni un finanšu un kapitāla rādītājiem.

Reverso stresa testēšanu izmanto, lai identificētu tādas negatīvas sekas (piemēram, darbības zaudējumi, aktīvu vērtības samazināšanās, aktīvu likviditātes zudums, noguldījumu aizplūde, finansējuma avotu nepieejamība u.tml.), kā rezultātā var tikt apdraudēta kredītiestādes turpmākā darbība, apzinātu notikumus vai notikumu kombinācijas, kā rezultātā minētās negatīvās sekas var iestāties, un identificētu nepieciešamos koriģējošos pasākumus.⁶⁰

Ar stresa testiem tiek vērtēti šādi riski:

⁵⁸ Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvie noteikumi Nr. 199, 09.12.2016. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/287170-kapitala-un-likviditates-pietiekamibas-noveršanas-procesa-izveides-normativie-noteikumi> [aplūkots: 04.05.2019.]

⁵⁹ I.Solovjova. Studiju kursa *Finanšu un banku darbības rādītāji* lekcijas materiāls. Pieejams: https://estudijas.lu.lv/pluginfile.php/804531/mod_resource/content/1/6lekBR1.pdf [aplūkots: 11.05.2019.]

⁶⁰ Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvie noteikumi Nr. 199, 09.12.2016. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/287170-kapitala-un-likviditates-pietiekamibas-noveršanas-procesa-izveides-normativie-noteikumi> [aplūkots: 04.05.2019.]

- procentu risks;
- valūtas risks;
- kredītrisks;
- likviditātes risks;
- preču risks.⁶¹

Stresa testēšana ir viens no galvenajiem kvantitatīvajiem instrumentiem, lai novērtētu finanšu stabilitāti.

Stresa testēšanas mērķis ir pārbaudīt vai banku nozare ir pietiekami izturīga pret nelabvēlīgo triecienu iespējamo ietekmi un to, vai tā nebūtu apdraudēta finanšu nestabilitātes gadījumā,⁶² kā arī komercbankas finanšu aktīvu portfeļa sistēmas stabilitātes novērtēšana būtisku makroekonomisko izmaiņu, kā arī krīzes situāciju gadījumā, ko ir grūti prognozēt un kas rezultātā var novest pie lieliem zaudējumiem vai peļņas. Stresa testēšana tiek izmantota, atbildot uz jautājumu “Cik varētu būt pazaudēts?” nevis “Cik, iespējams, varētu pazaudēt?”⁶³

Makroprudenciālā analīze

Viens no jaunākajiem komercbanku sistēmas stabilitātes vērtēšanas virzieniem ir makroprudenciālo rādītāju izstrādāšana un izmantošana.⁶⁴

Makroprudenciālā analīze ir metodoloģisks līdzeklis, kas palīdz kvantitatīvi analizēt un noteikt finanšu sistēmu stabilitāti un to apdraudējumus.

Makroprudenciālie rādītāji ir rādītāju kopums, kura uzdevums ir komercbanku sistēmas stabilitātes un tās ievainojamības novērtēšana kopējās makroekonomiskās situācijas kontekstā.⁶⁵

Makroprudenciālas analīzes mehānisms paredz rādītāju, kas saņemti no CB vai uzraudzības institūcijas, un makroekonomisko un finanšu rādītāju, kas raksturo komercbanku sistēmas stabilitāti, savienošanu nolūkā prognozēt riska pieauguma tendences. Rādītāji ļauj noteikt riska pieauguma tendences, satricinājumu potenciālos avotus, kas atrodas ārpus

⁶¹ I.Solovjova. *Komercbanku sistēmas stabilitātes problēmas. Promocijas darbs.* Pieejams: https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/5155/26639-Irina_Solovjova_2008.pdf?sequence=1 [aplūkots: 12.05.2019.]

⁶² M. Garguláková, J. Belás Bank, *Stress tests, financial stability and Simulation of "feedback" effect.* Tomas Bata University in Zlin, Faculty of Management and Economics, Department of Finance and Accounting, 2012 – 51 pages

⁶³ I.Solovjova. *Komercbanku sistēmas stabilitātes problēmas. Promocijas darbs.* Pieejams: https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/5155/26639-Irina_Solovjova_2008.pdf?sequence=1 [aplūkots: 12.05.2019.]

⁶⁴ turpat

⁶⁵ I.Solovjova. Studiju kursa *Finanšu un banku darbības rādītāji* lekcijas materiāls. Pieejams: https://estudijas.lu.lv/pluginfile.php/804531/mod_resource/content/1/6lekBR1.pdf [aplūkots: 11.05.2019.]

komercbanku sistēmas, kā arī “infekcijas pārvešanas kanālus”, caur kuriem vienas kredītiestādes problēmas var izplatīties pārējās.⁶⁶

1.2. A/S Swedbank attīstība, vēsture un vieta Latvijas komercbanku sistēmā

Swedbank sakņojas Zviedrijas krājbanku kustībā, kas aizsākās 1820. gadā. Zviedrijas krājbankas tika dibinātas, lai palīdzētu cilvēkiem sasniegt augstāku dzīves līmeni un lielāku drošību, izmantojot finanšu plānošanu. Swedbank darbība joprojām balstās uz to pašu mērķi: palīdzēt daudziem cilvēkiem un uzņēmumiem panākt stabilu finansiālo ilgtspēju.⁶⁷

Ar Sparbanken Sverige un Föreningsbanken apvienojanos 1997. gadā plašais klientu loks, kas ir gandrīz pieci miljoni cilvēku, un plašais filiāļu tīkls nodrošināja pamatu spēcīgai un efektīvai bankai. Bankai piešķirtais nosaukums bija FöreningsSparbanken. Banka Baltijas reģionā paplašinājās, iegādājoties Hansabank akcijas. 2004. gadā Hansabank kļuva par Swedbank daļu un turpinās paplašināšanās austrumos. FöreningsSparbanken un bijušais Sparbanken Sverige starptautiskajā kontekstā izmantoja nosaukumu Swedbank. 2006. gadā FöreningsSparbanken AB nomainīja nosaukumu uz Swedbank AB. Swedbank ir vēsturiskās saknes krājbanku kustībā un daudzējādā ziņā darbojas saskaņā ar krājbanku pamatprincipiem, kas ir banka ikvienam un ar spēcīgām saitēm vietējā sabiedrībā. Turklāt bankas lielākie īpašnieki ir krājbanku fondi, kuru galvenais uzdevums ir veicināt uzkrājumu bankas koncepciju un veikt operācijas, kas veicina ietaupījumus. Sadarbība starp Swedbank un krājbanku ir Zviedrijas operāciju centrālā sastāvdaļa un ir balstīta uz viņu kopīgo vēsturi un vērtībām. Darbības, kas izveidotas Norvēģijā, Dānijā un Somijā, Swedbank spēj piedāvāt plašus banku pakalpojumus visā Ziemeļvalstu reģionā. Swedbank ir izveidojusi darbību Maskavā, Sanktpēterburgā, Kaļiņingradā un Kijevā. Swedbank ir arī biroji Šanhajā, Ņujorkā, Londonā, Tokijā un Luksemburgā.⁶⁸

Akciju sabiedrība “Swedbank” (turpmāk Swedbank) ir lielākā banka Latvijā, kas sniedz universālas bankas pakalpojumus vietējiem iedzīvotājiem un uzņēmumiem un kuru par savu finanšu partneri ir izvēlējušies gandrīz 1 miljons Latvijas iedzīvotāju un vairāk nekā 71 000 vietējo uzņēmumu. Tā kā Swedbank fokusējas uz Latvijas klientu apkalpošanu, starptautisko klientu īpatsvars klientu portfelī vēsturiski nekad nav pārsniedzis 1%. Swedbank ir nozīmīgs

⁶⁶ I.Solovjova. *Komercbanku sistēmas stabilitātes problēmas. Promocijas darbs.* Pieejams: https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/5155/26639-Irina_Solovjova_2008.pdf?sequence=1 [aplūkots: 12.05.2019.]

⁶⁷ A/S Swedbank mājas lapa. Pieejams: <https://www.swedbank.com/about-swedbank/purpose-values-and-vision.html> [aplūkots: 13.03.2019.]

⁶⁸ A/S Swedbank mājas lapa. Pieejams: <https://www.swedbank.com/about-swedbank/our-history/swedbank-and-the-savings-banks.html> [aplūkots: 11.05.2019.]

valsts ekonomikas un reģionālās attīstības virzītājspēks, kas nodrošina nepārtrauktu finanšu pakalpojumu pieejamību, piedāvājot klientiem atbalstu, ko sniedz moderni digitālie pašapkalpošanās rīki, plašākais zvanu centrs un bankomātu tīkls katrā Latvijas novadā, kā arī filiāles ikvienā nacionālās un reģionālās nozīmes pilsētā. Swedbank ir uz klientu vajadzībām orientēta banka, kuras stratēģija balstās uz četrām pamatnostādnēm: pieejama, pilna servisa banka, uz klientu vajadzībām balstīts piedāvājums, augsta izmaksu efektivitāte, zems risks.⁶⁹

A/S Swedbank vīzija ir dot iespēju cilvēkiem, uzņēmumiem un sabiedrībai augt. Un tās mērķis ir veicināt stabilu un ilgtspējīgu finansiālo situāciju daudzām mājsaimniecībām un uzņēmumiem.

Swedbank ir uz klientu orientēta stratēģija, kas balstās uz četriem faktoriem: pieejamu pilna servisa banku, piedāvājumiem, kas balstīti uz klientu vajadzībām, augstu izmaksu efektivitāti un zemu risku. Stratēģija balstās uz vīziju, lai ļautu cilvēkiem, uzņēmumiem un sabiedrībai augt, vienlaikus veicinot stabilu un ilgtspējīgu finanšu situāciju daudzām mājsaimniecībām un uzņēmumiem.

Pieejama pilna servisa banka - Mēs esam pārliecināti, ka vienkāršība un pieejamība ir nepieciešami, lai veidotu mūsu klientu uzticību un pašātvību. Lai klienti varētu pārvaldīt visas savas finanses ar mums, mēs piedāvājam plašu kredītu, maksājumu pakalpojumu un uzkrājumu produktu klāstu, sākot no pamata darījumu pakalpojumiem, piemēram, patērētāju debeta un kredītkartes, līdz sarežģītākiem padomiem lieliem uzņēmumiem un iestādēm. Mūsu klienti Zviedrijā un Baltijas valstīs var vienkārši pārvaldīt savas finanses, izmantojot izplatīšanas tīklu, kas ietver efektīvus digitālos risinājumus ikdienas bankām, kā arī plašāku personīgo padomu.

Piedāvājumi, pamatojoties uz klientu vajadzībām - Klientiem piedāvājot to, kas viņiem ir nepieciešams un ceram, ka ir izšķiroša nozīme uzticības un lojalitātes veidošanā, kad digitalizācija dod klientiem lielāku izvēli. Analizējot mūsu rīcībā esošos klientu datus un izmantojot mūsu padomdevēju kompetenci, mēs varam vieglāk identificēt mūsu klientiem nepieciešamos finanšu pakalpojumus un produktus un precīzāk noteikt mūsu piedāvājumus.

Augsta izmaksu efektivitāte - Lielāka pārredzamība un vairāk iespēju klientiem, izmantojot digitalizāciju, nozīmē lielāku cenu spiedienu uz vairākiem banku produktiem un pakalpojumiem. Lai radītu vērtību klientiem, kas prasa gan investīcijas, gan konkurētspējīgas cenas, mūsu mērķis ir būt par tirgus līderi izmaksu efektivitātes jomā. Tas ietekmē visu, sākot no tā, cik daudz kapitāla mēs sasaistām ar to, cik efektīvi un labi mēs strādājam kopā. Zems risks,

⁶⁹ A/S Swedbank infomatīvais materiāls. Pieejams: https://www.financelatvia.eu/wp-content/uploads/2017/12/Swedbank_AS_2017.pdf [aplūkots: 20.02.2019.]

Zemu risku saglabāšana ir pamats sabiedrības uzticības veidošanai. Tas ļauj mums finansēt savas darbības, izmantojot noguldījumus no sabiedrības un finansējumu no kapitāla tirgiem, kā arī aizdot kapitālu mājražotājiem un uzņēmumiem par konkurētspējīgām cenām un radīt ilgtspējīgu izaugsmi. Mēs to panākam, pateicoties stabilai rentabilitātei, apvienojumā ar augstas kvalitātes aizdevumiem un stabilu kapitalizāciju, bet arī ar spēju ātri pielāgoties izmaiņām tirgū.⁷⁰

A/S Swedbank saviem klientiem piedāvā dažādus produktus un pakalpojumus, kas ir paredzēti gan privātpersonām, gan juridiskām personām, un tie ir:

Kartes:

- Debetkartes;
- Kredītkartes (kredītkartes, kredītkartes ar fiksētu maksājumu, Swedbank kredītkartes, Zelta, Visa Platinum).

Uzkrāšanas produkti:

- Noguldījumi (krājkonts, pilngadības krājkonts, termiņdepozīts, dinamiskais depozīts);
- Apdrošināšana (mājokļa, automašīnas, ceļojuma, dzīvības, finanšu saistību, uzkrājošā apdrošināšana);
- Pensiju fondi (2.pensiju līmenis, 3.pensiju līmenis).

Kredīti:

- Patēriņa kredīts;
- Iespēju kredīts;
- Mikrokredīts;
- Investīciju kredīts;
- Kredītkartes;
- Kredītlīnija;
- Hipotekārais kredīts;
- Automašīnas līzings un kredīts, industriālā un komerctransporta līzings;
- Studiju kredīts;
- Overdrafts.

Ieguldījumu fondi:

---

⁷⁰ A/S Swedbank mājas lapa. Pieejams: <https://www.swedbank.com/about-swedbank/strategy.html> [aplūkots: 31.03.2019.]

- Akciju fondi;
- Obligāciju fondi;
- Sabalansētie un speciālie fondi;
- Fondi pēc pārvaldītāja.

Elektroniskie pakalpojumi:

- Internetbanka;
- Mobilās aplikācijas;
- SMS banka;
- Droši pirkumi internetā.⁷¹

A/S Swedbank piedāvā vēl daudz citus produktus saviem klientiem, tāpēc šo sarakstu varētu vēl turpināt.

Pēc FKTK mājaslapas datiem Latvijā darbojas 14 akciju sabiedrības, 6 banku filiāles no EEZ un 3 ārvalstu finanšu institūciju pārstāvniecības. Neskatoties uz ievērojamo banku skaitu, kuras ir pieejamas klientiem Latvijā, A/S Swedbank ir absolūts līderis trijās no četrām pozīcijām – pēc aktīvu, kapitāla un noguldījumu apjoma. Viens no A/S Swedbank galvenajiem konkurentiem šobrīd ir A/S Luminor Bank.

---

⁷¹ A/S Swedbank mājas lapa. Pieejams: <https://www.swedbank.lv/> [aplūkots: 31.03.2019.]

Nr.	Nosaukums	30.09.2018.	Izmaiņas salīdzinājumā ar					
			30.06.2018.		31.12.2017.		30.09.2017.	
				%		%		%
1	Swedbank	5,583,490.8	43,962.3	0.8	252,669.3	4.7	483,122.9	9.5
2	Luminor Bank	4,590,930.2	-12,812.0	-0.3	-353,166.3	-7.1		
3	SEB banka	3,585,467.1	226,615.6	6.7	-139,848.9	-3.8	-94,681.8	-2.6
4	Citadele banka	2,346,066.1	-67,546.9	-2.8	-327,943.7	-12.3	-232,677.1	-9.0
5	Rietumu Banka	1,673,579.5	-6,190.7	-0.4	-1,441,112.9	-46.3	-1,418,718.1	-45.9
6	OP Corporate Bank filiāle Latvijā	650,544.7	40,428.9	6.6	277,767.0	74.5	354,745.7	119.9
7	PNB Banka (Norvik Banka)	588,215.2	-73,269.5	-11.1	-269,129.5	-31.4	-300,430.2	-33.8
8	BlueOrange Bank	547,523.6	-57,520.2	-9.5	-133,863.4	-19.6	-45,732.5	-7.7
9	Danske Bank filiāle Latvijā	424,319.6	-72,896.0	-14.7	-166,767.3	-28.2	-84,737.5	-16.6
10	Reģionālā investīciju banka	330,391.4	-27,394.5	-7.7	-65,601.4	-16.6	-75,377.1	-18.6
11	Baltic International Bank	286,492.2	-3,927.8	-1.4	-34,417.1	-10.7	-12,302.9	-4.1
12	PrivatBank	236,975.0	-8,586.7	-3.5	-21,256.8	-8.2	-33,500.0	-12.4
13	LPB Bank	227,471.4	19,915.7	9.6	-8,144.6	-3.5	3,360.4	1.5
14	Meridian Trade Bank	220,438.9	-19,042.7	-8.0	-74,075.7	-25.2	-80,119.1	-26.7
15	Rīgensis Bank	206,985.3	-80,392.7	-28.0	-82,278.0	-28.4	-78,574.2	-27.5
16	Signet Bank	149,020.8	-22,919.6	-13.3	-26,903.1	-15.3	-30,925.9	-17.2
17	BIGBANK Latvijas filiāle	109,616.1	-74.6	-0.1	3,722.0	3.5	-6,031.8	-5.2
18	Expobank	66,785.2	-20,551.5	-23.5	-160,931.4	-70.7	-192,581.5	-74.3
	Banku sektors kopā	21,931,103.4	-2,545,191.6	-10.4	-6,466,289.3	-22.8	-5,569,567.1	-20.3

1.2.att. Banku aktīvi uz 2018.gada 30.septembri, tūkst. eiro⁷²

1.2. attēlā redzams banku sadalījums pēc aktīvu apjoma bankās uz 30.septembri 2018.gadā, kā arī izmaiņas aktīvos uz 30.09.2017., 31.12.2017. un 30.06.2018.

Izanalizējot attēlu iespējams secināt, ka kopumā banku sektorā aktīvu apjoms bankās ir ievērojami sarucis, par 10.4% jeb 2 545 191.6 tūkstošiem eiro. Viens no iemesliem, kāpēc samazinās aktīvu apjoms bankās, kuru darbs vērsts uz ārvalstu klientu apkalpošanu, ir atteikšanās no sadarbības ar augsta riska klientiem un darbības augsta riska jurisdikcijās, piemēram, bankas savos klientu portfeļos samazina čaulas kompāniju īpatsvaru.⁷³ Tikai pāris bankām šis rādītājs ir palielinājies un viena no tām bankām ir A/S Swedbank, kurai kopējo aktīvu apjoms visos periodos ir palielinājies.

⁷² Banku statistika. Pieejams: <https://www.financelatvia.eu/wp-content/uploads/2018/12/Banku-statistika-2018.-gada-3.-ceturksn%C4%AB.pdf> [aplūkots: 22.02.2019.]

⁷³ Portāls Delfi. Pieejams: https://www.delfi.lv/bizness/bankas_un_finanses/latvijas-lielako-banku-topa-trijnieka-izmainas.d?id=49520875 [aplūkots: 13.03.2019.]

Nr.	Nosaukums	30.09.2018.	Izmaiņas salīdzinājumā ar	
			31.12.2017.	%
1	Swedbank	779,003.4	30,155.6	4.0
2	Luminor Bank	541,691.4	15,677.9	3.0
3	Rietumu Banka	468,108.4	6,077.0	1.3
4	SEB banka	358,757.9	-33,086.2	-8.4
5	Citadele banka	251,120.9	10,267.3	4.3
6	BlueOrange Bank	68,257.1	6,770.3	11.0
7	Rigensis Bank	62,508.0	-74.1	-0.1
8	PNB Banka (Norvik Banka)	55,628.4	-26,951.5	-32.6
9	PrivatBank	41,135.0	-7,866.8	-16.1
10	Expobank	37,528.8	661.1	1.8
11	Reģionālā investīciju banka	36,249.5	-4,417.2	-10.9
12	LPB Bank	30,529.9	2,261.4	8.0
13	Baltic International Bank	22,772.9	-6,918.8	-23.3
14	Signet Bank	16,246.7	-122.4	-0.7
15	Meridian Trade Bank	13,000.8	-2,388.6	-15.5
16	BIGBANK Latvijas filiāle	*		
17	Danske Bank filiāle Latvijā	*		
18	OP Corporate Bank filiāle Latvijā	*		
	Banku sektors kopā	2,798,927.0	-362,465.8	-11.5

1.3.att. Banku kapitāls un rezerves uz 2018.gada 30.septembri, tūkst. eiro⁷⁴

1.3. attēlā var redzēt, ka vislielākais apjoms kapitālā un rezervēs ir A/S Swedbankai, kur kopš 2017.gada beigām tas ir palielinājies par 4%, jeb 30 155.6 tūkstošiem eiro. Kopumā banku sektorā kapitāls un rezerves ir samazinājušās salīdzinājumā ar 31.12.2017., tas varētu būt skaidrojams ar to, ka ir samazinājusies peļņa un rezerves.

1.4. attēlā redzams banku sadalījums pēc veiktajiem noguldījumiem bankās uz 30.septembri 2018.gadā, kā arī izmaiņas procentu likmēs un noguldījumos uz 30.09.2017., 31.12.2017. un 30.06.2018.

⁷⁴ Banku statistika. Pieejams: <https://www.financelatvia.eu/wp-content/uploads/2018/12/Banku-statistika-2018.-gada-3.-ceturskn%C4%AB.pdf> [aplūkots: 22.02.2019.]

Nr.	Nosaukums	30.09.2018.	Izmaiņas salīdzinājumā ar					
			30.06.2018.		31.12.2017.		30.09.2017.	
				%		%		%
1	Swedbank	4,609,065.8	5,339.6	0.1	196,844.9	4.5	367,723.4	8.7
2	Luminor Bank	2,693,051.6	-18,791.3	-0.7	-249,746.6	-8.5		
3	SEB banka	2,537,103.8	95,399.7	3.9	156,080.9	6.6	224,714.9	9.7
4	Citadele banka	1,868,596.8	-69,891.5	-3.6	-263,531.5	-12.4	-206,197.9	-9.9
5	Rietumu Banka	1,041,332.1	-13,985.6	-1.3	-1,275,946.0	-55.1	-1,166,551.1	-52.8
6	PNB Banka (Norvik Banka)	438,205.2	-69,523.5	-13.7	-231,316.1	-34.5	-245,997.6	-36.0
7	BlueOrange Bank	432,614.2	-55,207.0	-11.3	-128,774.7	-22.9	-46,996.1	-9.8
8	OP Corporate Bank filiāle Latvijā	398,024.2	22,264.1	5.9	213,891.0	116.2	261,579.9	191.7
9	Reģionālā investīciju banka	249,050.3	-29,689.3	-10.7	-59,971.6	-19.4	-68,950.6	-21.7
10	Baltic International Bank	228,163.7	-3,671.7	-1.6	-24,432.8	-9.7	5,356.3	2.4
11	Meridian Trade Bank	179,801.6	-17,870.2	-9.0	-74,763.6	-29.4	-78,223.8	-30.3
12	LPB Bank	173,217.0	14,425.7	9.1	-21,057.1	-10.8	-5,979.4	-3.3
13	PrivatBank	154,937.5	-5,497.9	-3.4	-13,635.3	-8.1	-18,986.4	-10.9
14	Rigensis Bank	137,038.8	-86,023.5	-38.6	-87,178.8	-38.9	-70,142.4	-33.9
15	Signet Bank	124,194.9	-5,452.6	-4.2	-29,478.6	-19.2	-15,915.2	-11.4
16	Danske Bank filiāle Latvijā	77,626.4	-231,881.2	-74.9	-107,291.2	-58.0	-276,281.4	-78.1
17	Expobank	26,877.8	-4,970.8	-15.6	-125,488.2	-82.4	-185,862.3	-87.4
18	BIGBANK Latvijas filiāle	21,974.2	227.0	1.0	387.0	1.8	1,377.3	6.7
	Banku sektors kopā	15,461,207.5	-2,079,673.3	-11.9	-4,805,336.8	-23.7	-4,355,032.2	-22.0

1.4.att. Noguldījumi bankās uz 2018.gada 30.septembri, tūkst. eiro⁷⁵

Pirmajā vietā no visām bankām ir A/S Swedbank, kuras kopējā noguldījumu summa ir 4 609 065.8 tūkstoši EUR. Uz 30.09.2017. noguldījumi ir palielinājušies par 8,7% jeb 367 723.4 tūkstošiem EUR, uz 31.12.2017. tie ir palielinājušies par 4.5% jeb 196 844.9 tūkstošiem EUR, bet uz 30.06.2018. noguldījumi palielinājušies vien par 0.1% jeb 5 339.6 tūkstošiem EUR. Novērojama lejupslīde ne tikai A/S Swedbank, bet arī citām komercbankām.

A/S Luminor Bank ir otrā vadošā banka, kuras kopējais noguldījumu apmērs ir gandrīz divas reizes mazāks nekā A/S Swedbank, kā redzams 1.3. attēlā, bankai ir samazinājušies noguldījumi gan uz 31.12.2017., gan uz 30.06.2018.

⁷⁵ Banku statistika. Pieejams: <https://www.financelatvia.eu/wp-content/uploads/2018/12/Banku-statistika-2018.-gada-3.-ceturksn%C4%AB.pdf> [aplūkots: 22.02.2019.]

Nr.	Nosaukums	Noguldījumi	Noguldījumu sadalījums pēc termiņiem		Noguldījumu sadalījums pēc klientu veida	
			pieprasījuma noguldījumi	termiņnoguldījumi	privātpersonu noguldījumi	uzņēmumu noguldījumi *
1	Swedbank	4,609,065.8	4,099,201.7	509,864.2	2,782,953.7	1,688,575.0
2	Luminor Bank	2,693,051.6	2,204,469.7	488,581.9	1,150,577.2	1,290,142.2
3	SEB banka	2,537,103.8	2,050,556.2	486,547.6	1,440,582.3	868,679.7
4	Citadele banka	1,868,596.8	1,557,071.1	311,525.7	1,067,396.0	750,254.5
5	Rietumu Banka	1,041,332.1	689,653.7	351,678.4	579,720.9	461,542.3
6	PNB Banka (Norvik Banka)	438,205.2	235,465.6	202,739.5	256,486.6	181,368.6
7	BlueOrange Bank	432,614.2	201,977.0	230,637.2	251,982.8	180,631.4
8	OP Corporate Bank filiāle Latvijā	398,024.2	398,002.1	22.1	0.0	33,005.5
9	Reģionālā investīciju banka	249,050.3	204,959.9	44,090.4	38,551.1	210,497.9
10	Baltic International Bank	228,163.7	171,221.6	56,942.1	99,654.7	128,509.1
11	Meridian Trade Bank	179,801.6	130,286.6	49,515.0	109,066.9	66,566.6
12	LPB Bank	173,217.0	139,785.3	33,431.7	57,517.7	115,699.4
13	PrivatBank	154,937.5	60,972.0	93,965.5	116,949.8	37,582.1
14	Rigensis Bank	137,038.8	120,904.8	16,134.0	21,902.7	115,136.1
15	Signet Bank	124,194.9	90,490.4	33,704.4	61,537.2	62,657.6
16	Danske Bank filiāle Latvijā	77,626.4	76,440.3	1,186.0	2,560.9	75,065.5
17	Expobank	26,877.8	26,433.6	444.2	6,354.3	20,523.5
18	BIGBANK Latvijas filiāle	21,974.2	0.0	21,974.2	21,474.9	499.4
	Banku sektors kopā	15,461,207.5	12,473,631.6	2,987,575.8	8,067,112.4	6,355,405.8

1.5.att. Noguldījumu sadalījums pēc termiņiem un klientu veida uz 2018.gada 30.septembri, tūkst. eiro⁷⁶

Kā jau tika noskaidrots iepriekšējā attēlā, ka pēc noguldījumu kopējās summas A/S Swedbank ir vadošā banka, tad 1.5. attēlā iespējams redzēt detalizētāku komercbanku noguldījumu sadalījumu pēc termiņiem un klientu veida.

Uz 2018.gada 30.septembri A/S Swedbank bankas klienti noguldījuši naudu uz pieprasījuma 4 009 201.8 tūkstošu EUR apmērā, bet uz termiņu klienti noguldījuši vien 509 864.2 tūkstošus EUR. Privātpersonu veiktie noguldījumi bankā ir 2 782 953.7 tūkstoši EUR, bet uzņēmumu noguldījumi sastāda 1 688 575 tūkstošus EUR.

⁷⁶ Banku statistika. Pieejams: <https://www.financelatvia.eu/wp-content/uploads/2018/12/Banku-statistika-2018.-gada-3.-ceturskn%C4%AB.pdf> [aplūkots: 22.02.2019.]

Nr.	Nosaukums	30.09.2018.	Izmaiņas salīdzinājumā ar					
			30.06.2018.		31.12.2017.		30.09.2017.	
				%		%		%
1	Luminor Bank	3,554,083.0	32,083.4	0.9	8,285.6	0.2		
2	Swedbank	3,299,041.9	27,156.4	0.8	67,818.0	2.1	-17,793.7	-0.5
3	SEB banka	2,833,505.7	68,059.9	2.5	155,191.7	5.8	228,039.5	8.8
4	Citadele banka	1,229,508.5	8,048.4	0.7	26,595.9	2.2	5,123.0	0.4
5	Rietumu Banka	806,366.9	-17,605.1	-2.1	-225,523.8	-21.9	-399,433.2	-33.1
6	OP Corporate Bank filiāle Latvijā	342,967.3	61,158.9	21.7	110,496.2	47.5	140,251.2	69.2
7	Danske Bank filiāle Latvijā	333,140.4	-32,518.0	-8.9	-33,045.5	-9.0	-25,609.7	-7.1
8	PNB Banka (Norvik Banka)	212,540.7	-7,398.2	-3.4	-33,911.6	-13.8	-37,491.1	-15.0
9	BlueOrange Bank	197,872.9	16,849.4	9.3	32,818.7	19.9	53,865.8	37.4
10	Reģionālā investīciju banka	117,698.6	7,552.7	6.9	-7,422.3	-5.9	-18,267.0	-13.4
11	Meridian Trade Bank	112,436.0	-2,623.2	-2.3	-6,018.7	-5.1	-11,136.2	-9.0
12	BIGBANK Latvijas filiāle	102,413.0	2,115.3	2.1	5,340.6	5.5	-3,490.5	-3.3
13	PrivatBank	85,440.0	-2,546.3	-2.9	-6,187.0	-6.8	-9,795.5	-10.3
14	Baltic International Bank	72,946.1	-6,357.4	-8.0	-14,581.5	-16.7	-19,751.3	-21.3
15	LPB Bank	50,445.4	4,022.3	8.7	3,824.7	8.2	2,560.8	5.3
16	Signet Bank	45,328.4	-491.9	-1.1	-597.1	-1.3	193.8	0.4
17	Rigensis Bank	42,156.0	452.6	1.1	2,736.3	6.9	-4,559.1	-9.8
18	Expobank	179.2	0.3	0.2	3.2	1.8	-2,403.3	-93.1
	Banku sektors kopā	13,529,672.8	-664,789.5	-4.7	-910,772.1	-6.3	-1,016,646.6	-7.0

1.6.att. Banku izsniegtie kredīti uz 2018.gada 30.septembri, tūkst, eiro⁷⁷

Viens no svarīgākajiem pakalpojumiem ko piedāvā bankas ir izsniegtie kredīti, 1.6. attēlā parādīts banku sadalījums pēc izsniegtajiem kredītiem uz 2018.gada 30.septembri, kā arī redzamas izmaiņas salīdzinājumā ar 30.09.2017., 31.12.2017. un 30.06.2018.

Pēc izsniegto kredītu kopsummas A/S Swedbank ierindojas 2.vietā ar 3 299 041.9 tūkstošiem EUR, kur uz 31.12.2017. un 30.06.2018. izsniegto kredītu apjoms ir palielinājies, taču uz 30.09.2017. tie ir samazinājušies. Pirmajā vietā ir ierindota A/S Luminor Bank, kuras izsniegto kredītu summa ir lielāka par 2 550 411 tūkstošiem EUR salīdzinājumā ar A/S Swedbank.

⁷⁷ Banku statistika. Pieejams: <https://www.financelatvia.eu/wp-content/uploads/2018/12/Banku-statistika-2018.-gada-3.-ceturksn%C4%AB.pdf> [aplūkots: 22.02.2019.]

Nr.	Nosaukums	Kredīti	Kredītu sadalījums pēc klientu veida		
			kredīti privātpersonām	t.sk. privātpersonām (rezidentiem) mājokļa iegādei	kredīti uzņēmumiem *
1	Luminor Bank	3,554,083.0	1,714,769.3	1,550,469.4	1,834,923.4
2	Swedbank	3,299,041.9	1,720,851.7	1,490,857.8	1,544,711.6
3	SEB banka	2,833,505.7	957,708.2	777,144.4	1,857,867.8
4	Citadele banka	1,229,508.5	485,134.1	214,481.8	744,373.5
5	Rietumu Banka	806,366.9	133,187.0	3,983.0	673,180.0
6	OP Corporate Bank filiāle Latvijā	342,967.3	0.0	0.0	316,804.7
7	Danske Bank filiāle Latvijā	333,140.4	6,572.3	4,683.9	326,568.1
8	PNB Banka (Norvik Banka)	212,540.7	14,998.7	2,548.3	197,542.0
9	BlueOrange Bank	197,872.9	16,187.2	5,978.8	181,685.7
10	Reģionāli investīciju banka	117,698.6	8,752.8	50.2	108,945.8
11	Meridian Trade Bank	112,436.0	11,354.2	5,003.2	101,081.8
12	BIGBANK Latvijas filiāle	102,413.0	102,413.0	0.0	0.0
13	PrivatBank	85,440.0	24,893.1	9,122.4	60,546.9
14	Baltic International Bank	72,946.1	21,046.5	1,186.3	51,899.6
15	LPB Bank	50,445.4	8,519.5	2,755.9	41,925.9
16	Signet Bank	45,328.4	13,238.0	0.0	32,090.4
17	Rigensis Bank	42,156.0	827.5	427.9	41,324.2
18	Expobank	179.2	4.2	0.0	175.1
	Banku sektors kopā	13,529,672.8	5,240,597.8	4,068,161.2	8,207,112.8

1.7.att. Kredītu sadalījums pēc klientu veida uz 2018.gada 30.septembri, tūkst. eiro⁷⁸

Kā jau tika noskaidrots iepriekšējā attēlā, ka pēc izsniegto kredītu kopsummas A/S Swedbank ir otrajā vietā, tad 1.7. attēlā iespējams redzēt kredītu sadalījumu pēc klientu veida uz 2018.gada 30.septembri.

Uz 2018.gada 30.septembri banka A/S Swedbank izsniegusi 1 720 851.7 tūkstošu EUR apmērā kredītus privātpersonām, kur 1 490 857.8 tūkstošus EUR izsniegti privātpersonām (rezidentiem) mājokļa iegādei. Kopumā kredīti uzņēmumiem izsniegti 1 544 711.6 tūkstošu EUR apmērā.

⁷⁸ Banku statistika. Pieejams: <https://www.financelatvia.eu/wp-content/uploads/2018/12/Banku-statistika-2018.-gada-3.-ceturksn%C4%AB.pdf> [aplūkots: 22.02.2019.]

2. A/S SWEDANKA BILANCES UN PZA STRUKTURĀLI DINAMISKĀ ANALĪZE 2015.-2018.GADAM

2.1. A/S Swedbank bilances strukturāli dinamiskā analīze 2015.-2018.gadam

Bankas bilance ir grāmatvedības bilance, kurā tiek atspoguļoti bankas piesaistītie līdzekļi aktīvā, kuri banku bilancē izvietoti, ievērojot to likviditātes samazinājuma principu⁷⁹, bet pasīvā tiek atspoguļots pašu kapitāls un piesaistītie fizisko un juridisko personu līdzekļi, kuri bankas bilancē izvietoti, ievērojot to saistību termiņa pieauguma principu⁸⁰.

Lai veiktu A/S Swedbank bilances nozīmīgāko posteņu horizontālo analīzi, autore rēķināja dinamiskas indeksu attiecībā pret iepriekšējo gadu..

2.1.tabula

A/S Swedbank bilances aktīva horizontālā analīze 2015.-2018.gads⁸¹

Aktīvi	2015.gads	2016.gads	2017.gads	2018.gads
Kase un prasības pret centrālo banku	1761284	1445838	1676969	2166721
DI (Kase un prasības pret centrālo banku), %		-17.91%	15.99%	29.20%
Valsts parāda vērtspapīri	205315	227375	140346	72682
DI (Valsts parāda vērtspapīri), %		10.74%	-38.28%	-48.21%
Prasības pret kredītiestādēm	127992	99364	131343	98835
DI (Prasības pret kredītiestādēm), %		-22.37%	32.18%	-24.75%
Aizdevumi klientiem	3069555	3189487	3152464	3296507
DI (Aizdevumi klientiem), %		3.91%	-1.16%	4.57%
Parāda vērtspapīri un citi procentus nesoši finanšu instrumenti	101607	142459	22640	1993
DI (Parāda vērtspapīri un citi procentus nesoši finanšu instrumenti), %		40.21%	-84.11%	-91.20%
Kopā aktīvi	5427645	5264051	5292202	5834904
DI (Kopā aktīvi), %		-3.01%	0.53%	10.25%

2015.gadu salīdzinot ar 2016. gadu, kopējie aktīvi samazinājās par 3.01%, aplūkojot bilances aktīvu redzams, ka būtiskākās samazinājums vērojamas posteņos “Kase un prasības pret centrālo banku” un “Prasības pret kredītiestādēm”. Taču 2016.gadu salīdzinot ar 2017. gadu, kopējie aktīvi mazliet palielinājās, par 0.53%, tas skaidrojams ar to, ka palielinājās “Kase un

⁷⁹ S.Saksonova. *Banku darbība*. Rīga, Latvijas Komerčbanku asociācijas Konsultāciju un mācību centrs, 2006 – 197 lpp. 46.lpp.

⁸⁰ turpat 53.lpp.

⁸¹ Autores veidota tabula

prasības pret centrālo banku” un “Prasības pret kredītiestādēm”. 2017.gadu salīdzinot ar 2018.gadu, aktīvi ievērojami palielinājušies par 10.25 %, šis pieaugums skaidrojams ar to, ka pieauga posteži “Kase un prasības pret centrālo banku” par 29.20% un “Aizdevumi klientiem” par 4.57%.

2.2.tabula

A/S Swedbank bilances pasīva horizontālā analīze 2015.-2018.gads⁸²

Pasīvi	2015.gads	2016.gads	2017.gads	2018.gads
Saistības				
Saistības pret kredītiestādēm	21050	17014	23540	3103
DI (Saistības pret kredītiestādēm), %		-19.17%	38.36%	-86.82%
Klientu noguldījumi	4118607	4442101	4422169	4947113
DI (Klientu noguldījumi), %		7.85%	-0.45%	11.87%
Kopā saistības	4232528	4548445	4543354	5029710
DI (Kopā saistības), %		7.46%	-0.11%	10.70%
Pašu kapitāls				
Pašu kapitāls				
Apmaksātais pamatkapitāls	942856	575000	575000	575000
DI (Apmaksātais pamatkapitāls), %		-39.02%	0.00%	0.00%
Nesadalītā peļņa	121433	47518	79289	118808
DI (Nesadalītā peļņa), %		-60.87%	66.86%	49.84%
Pārskata gada peļņa	130636	92896	94367	111193
DI (Pārskata gada peļņa), %		-28.89%	1.58%	17.83%
Kopā pašu kapitāls	1195117	715605	748848.7	805193
DI (Kopā pašu kapitāls), %		-40.12%	4.65%	7.52%
Kopā pasīvi	5427645	5264050	5292203	5834904
DI (Kopā pasīvi), %		-3.01%	0.53%	10.25%

2015.gadu salīdzinot ar 2016. gadu, kopējās saistības pieauga par 7.46%, tas skaidrojams ar to, ka palielinājušies klientu noguldījumi. 2016.gadu salīdzinot ar 2017. gadu, kopējās saistības samazinājās par 0.11%, par to liecina samazinājums postenī “Klientu noguldījumi”. Taču 2018.gadu salīdzinot ar 2017.gadu, saistības ievērojami pieaugušas par 10.70%, šis pieaugums skaidrojams ar to, ka pieauga postenis “Klientu noguldījumi”.

2015.gadu salīdzinot ar 2016. gadu, kopējais kapitāls un rezerves samazinājās par 40.12%, samazinājums skaidrojams ar to, ka 2016. gadā samazinājās nesadalītās peļņas un pārskata gada peļņas apjoms, kā arī samazinājums vērojams postenī “Apmaksātais pamatkapitāls”, kurš samazinājās par 39.02%. Tas skaidrojams ar to, ka lai optimizētu Grupas kapitāla struktūru, „Swedbank” AS no uzraudzības iestādēm ir saņēmusi atļauju samazināt akciju

⁸² Autores veidota tabula

kapitālu, kurš tika krasi samazināts no 942 856 tūkstošiem eiro uz 575 000 tūkstošiem eiro. 2016.gadu salīdzinot ar 2017. gadu kopējais kapitāls un rezerves palielinājās par 4.65%. Tāpat arī 2018.gadu salīdzinot ar 2017.gadu, pašu kapitāls palielinājās par 7.52%, tas skaidrojams ar to, ka palielinājās nesadalītā un pārskata gada peļņa.

Lai veiktu bilances nozīmīgāko posteņu, kuri atspoguļo bankas operācijas, vertikālo analīzi, autore bankas kopējos aktīvus un pasīvus pieņem vienādus ar 100 procentiem.

2.3.tabula

A/S Swedbank bilances aktīva vertikālā analīze 2015.-2018. gads⁸³

Aktīvi	Strukturālie rādītāji, %			
	2015.gads	2016.gads	2017.gads	2018.gads
Kase un prasības pret centrālo banku	32.45%	27.47%	31.69%	37.13%
Valsts parāda vērtspapīri	3.78%	4.32%	2.65%	1.25%
Prasības pret kredītiestādēm	2.36%	1.89%	2.48%	1.69%
Aizdevumi klientiem	56.55%	60.59%	59.57%	56.50%
Parāda vērtspapīri un citi procentus nesoši finanšu instrumenti	1.87%	2.71%	0.43%	0.03%
Kopā aktīvi	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

Aktīvās operācijas banku bilancē ir operācijas, ar kuru palīdzību bankas izvieto to rīcībā esošos resursus, lai saņemtu peļņu un uzturētu likviditātes līmeni.⁸⁴

Izpētot bilances aktīva vertikālo analīzi, var secināt, ka postenī “Aizdevumi klientiem”, kurš ieņem vislielāko īpatsvaru bilances aktīvos, ir vērojama lēcienveida tendence. Izsniegto kredītu apjoms salīdzinājumā ar 2015. gadu ir pieaudzis par EUR 135 milj. (4 procentiem). Pieaugums bija vērojams visos portfeļu veidos, tai skaitā uzņēmumu kreditēšanā, patēriņa finansēšanā, līzingā un hipotekārajā kreditēšanā (ko veicināja Danske Bank portfeļa iegāde jūnijā). Jauno izsniegto aizdevumu apjoms 2016. gadā sasniedza EUR 804 milj.⁸⁵ Kopumā 2017.gadā kreditēšanas apjomi ir palikuši nemainīgi salīdzinājumā ar 2016. gadu. No vienas puses, bija vērojams spēcīgs pieaugums līzinga un patēriņa finansēšanas portfeļos, bet, no otras puses, – neliels samazinājums hipotekārās un uzņēmumu kreditēšanas apjomos, ko lielā mērā ietekmēja kredītlimita produktu sezonāli mazāka izmantošana uz gada beigām. Jauno izsniegto

⁸³ Autore veidota tabula

⁸⁴ S.Saksonova. *Banku darbība*. Rīga, Latvijas Komerčbanku asociācijas Konsultāciju un mācību centrs, 2006 – 197 lpp. 46.lpp.

⁸⁵ A/S Swedbank 2016.gada finanšu pārskats. Pieejams: https://www.swedbank.lv/static/pdf/reports/annual/swedbank_gada_finansu_parskats_2016_LAT.pdf [aplūkots: 13.04.2019.]

aizdevumu apjoms 2017. gadā sasniedza EUR 770 milj.⁸⁶ Kreditēšanas apjomi 2018.gadā palielinājās par EUR 160 milj. (5 procentiem) salīdzinājumā ar 2017. gadu, ko veicināja spēcīgs pieaugums uzņēmumu un hipotekārās kreditēšanas apjomos, kā arī līzinga portfeļos. Jauno piešķirto aizdevumu apjoms 2018. gadā sasniedza EUR 1,022 milj.⁸⁷

Nauda kasē ietver nacionālās un ārvalstu valūtu banknotes un monētas, tostarp naudas zīmes bankomātos. Kases operācijas ir saistītas ar skaidrās naudas saņemšanu un izsniegšanu. Un prasības pret centrālo banku ir noguldījumi Latvijas Bankā un ārvalstu centrālajās bankās, kuri var būt pieprasījuma noguldījumi un termiņnoguldījumi.⁸⁸ Postenis “Kase un prasības pret centrālo banku” ieņem otro vietu pēc īpatsvara lieluma kopējos aktīvos visos gados, kur kopumā pa gadiem postenis ir palielinājies.

Valsts parāda vērtspapīri ir Latvijas Republikas valdības emitētie parāda vērtspapīri, kas dod refinansēšanas tiesības Latvijas Bankā.⁸⁹ Posteņos “Valsts parāda vērtspapīri” un “Parāda vērtspapīri un citi procentus nesoši finanšu instrumenti” no 2016.gada līdz 2018.gadam kopumā vērojama pakāpeniska lejupslīde. 2018.gadā salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem īpatsvars kopējos aktīvos abos posteņos ir samazinājies vairāk kā uz pusi. Tas nozīmē, ka valsts ir samazinājusi savas saistības pret A/S Swedbank, kā arī banka ir atguvusi ieguldītos līdzekļus.

Prasības pret kredītiestādēm ir bankas līdzekļi korespondentbanku korespondentkontos (nostro un vostro).⁹⁰ Postenī “Prasības pret kredītiestādēm” ir vērojama lēcienvēda tendence. 2018.gadu salīdzinot ar 2017.gadu postenis ir samazinājies, tāpat arī 2016.gadu salīdzinot ar 2015.gadu. Pēc autores domām tas varētu būt saistīts ar to, ka banka rūpīgāk izvērtē, kurai komercbankai piešķirt aizdevumus, lai pasargātos no naudas neatgūšanas riska.

⁸⁶A/S Swedbank 2017.gada finanšu pārskats. Pieejams: https://www.swedbank.lv/static/pdf/reports/annual/swedbank_gada_finansu_parskats_2017_LAT.pdf [aplūkots: 13.04.2019.]

⁸⁷A/S Swedbank 2018.gada finanšu pārskats. Pieejams: https://www.swedbank.lv/static/pdf/reports/annual/swedbank_gada_finansu_parskats_2018_LAT.pdf [aplūkots: 13.04.2019.]

⁸⁸ S.Saksonova. *Banku darbība*. Rīga, Latvijas Komerčbanku asociācijas Konsultāciju un mācību centrs, 2006 – 197 lpp. 46.lpp.

⁸⁹ Z.Dzintare. *Banku grāmatvedība*. Rīga, „Biznesa augstskola Turība”, 2000 – 152 lpp. 22.lpp.

⁹⁰ S.Saksonova. *Banku darbība*. Rīga, Latvijas Komerčbanku asociācijas Konsultāciju un mācību centrs, 2006 – 197 lpp. 47.lpp.

A/S Swedbank bilances pasīva vertikālā analīze 2015.-2018. gads⁹¹

Pasīvi	Strukturālie rādītāji, %			
	2015.gads	2016.gads	2017.gads	2018.gads
Saistības pret kredītiestādēm	0.39%	0.32%	0.44%	0.05%
Klientu noguldījumi	75.88%	84.39%	83.56%	84.78%
Apmaksātais pamatkapitāls	17.37%	10.92%	10.87%	9.85%
Nesadalītā peļņa	2.24%	0.90%	1.50%	2.04%
Pārskata gada peļņa	2.41%	1.76%	1.78%	1.91%
Kopā pašu kapitāls	22.02%	13.59%	14.15%	13.80%
Kopā pasīvi	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

Bankas ar pasīvo operāciju palīdzību veido savus resursus. Banku pasīvi ir pašu kapitāls un piesaistītie fizisko un juridisko personu līdzekļi, kuri piesaistīti uz atmaksāšanas pamata ar pasīvo operāciju palīdzību un paredzēti aktīvo operāciju veikšanai.⁹² Tomēr banku pasīvu struktūrā lielāko daļu ieņem nevis pašu kapitāls, bet gan piesaistītie līdzekļi. Ar šādu pasīvu struktūru bankas atšķiras no pārējiem uzņēmumiem. Ja banku pašu kapitāla īpatsvars ir līdz 20% no kopējiem pasīviem, tad komercuzņēmumiem normāli tas sasniedz 50-60% no kopējiem pasīviem. Tas izskaidrojams ar to, ka bankas pildot finanšu starpnieka lomu rīkojas pārsvārā nevis ar pašu resursiem, bet gan ar piesaistītiem resursiem. Resursu piesaiste bankām izmaksā lētāk, nekā operācijas, kas saistītas ar pašu kapitāla palielināšanu.⁹³

Izpētot 2.4. tabulu, A/S Swedbank bilances pasīva vertikālo analīzi var secināt, ka vislielāko īpatsvaru bilances pasīvē ieņem postenis "Klientu noguldījumi", kuru tendence pa gadiem ir kopumā palielinājušies. 2016.gadā noguldījumu apjoms salīdzinājumā ar 2015.gadu pieauga par EUR 330 milj. (8 procentiem), pateicoties kāpumam gan uzņēmumu, gan privātpersonu segmentā.⁹⁴ Noguldījumu apjoms 2017. gadā salīdzinājumā ar 2016. gadu ir bijis gandrīz bez izmaiņām.⁹⁵ 2018.gadu salīdzinot ar 2017.gadu noguldījumu apjoma īpatsvars kopējos pasīvos ir mazliet pieaudzis par 1.22 %, summāri pieaugums ir 524 944 tūkstoši eiro.

⁹¹ Autores veidota tabula

⁹² S.Saksonova. *Banku darbība*. Rīga, Latvijas Komerčbanku asociācijas Konsultāciju un mācību centrs, 2006 – 197 lpp. 53.lpp.

⁹³ turpat 54.lpp.

⁹⁴ A/S Swedbank 2016.gada finanšu pārskats. Pieejams: https://www.swedbank.lv/static/pdf/reports/annual/swedbank_gada_finansu_parskats_2016_LAT.pdf [aplūkots: 13.04.2019.]

⁹⁵ A/S Swedbank 2017.gada finanšu pārskats. Pieejams: https://www.swedbank.lv/static/pdf/reports/annual/swedbank_gada_finansu_parskats_2017_LAT.pdf [aplūkots: 13.04.2019.]

Saistības pret kredītiestādēm ir saistības, kas radušās ar Latvijas Banku, ārvalstu centrālajām bankām, iekšzemes un ārvalstu kredītiestādēm.⁹⁶ A/S Swedbank šī posteņa, "Saistības pret kredītiestādēm", īpatsvars kopējos pasīvos kopumā pa gadiem ir strauji samazinājies no 0.39% 2015.gadā, uz 0.05% 2018.gadā, kas ir pozitīva tendence un liecina par to, ka banka samazinājusi savus parādus pret citām bankām.

Bankas pašu kapitāls kalpo par nodrošinājumu neparedzētu zaudējumu gadījumā. Tas ir statūtu kapitāls, rezerves fondi, nesadalītā peļņa un citi pašu avoti, kuri veido pirmā līmeņa, kapitālu jeb pamatkapitālu, kā arī otrā līmeņa kapitāla elementi jeb rezerves. Pašu kapitāls pieder bankai darbības laikā.⁹⁷ Lai optimizētu Grupas kapitāla struktūru, „Swedbank” AS no uzraudzības iestādēm ir saņēmusi atļauju samazināt akciju kapitālu 2016.gadā. Samazinājums tika veikts, atceļot 367 856 206 parastās akcijas ar kopējo apjomu EUR 367.9 milj.⁹⁸ Tāpēc pašu kapitāla īpatsvars kopējos pasīvos sākot ar 2016.gadu salīdzinājumā ar 2015.gadu ir stipri samazinājies. Kā iepriekš tika minēts, pašu kapitāla kopējais apjoms ir 20% robežās. Swedbank Latvija tīrā konsolidētā peļņa 2016. gadā sasniedza EUR 99.9 milj., kas ir mazāk nekā 2015. gadā gūtā EUR 120.9 milj. peļņa. Rezultātu pamatā ietekmējusi iepriekš veikto uzkrājumu atbrīvošana mazākos apjomos nekā iepriekš.⁹⁹ Swedbank Latvija tīrā konsolidētā peļņa 2017. gadā sasniedza EUR 101.4 milj., kas ir vairāk nekā 2016. gadā gūtā EUR 99.9 milj. peļņa. Tīrās peļņas palielināšanos pamatā ietekmējusi iepriekš veikto uzkrājumu atbrīvošana lielākos apjomos nekā pērn, kā arī ienākumu palielināšanās.¹⁰⁰ Swedbank Latvija tīrā konsolidētā peļņa 2018. gadā sasniedza EUR 110,2 milj., kas ir vairāk nekā 2017. gadā gūtā EUR 101,4 milj. peļņa. Tīrās peļņas palielināšanos galvenokārt ietekmēja izmaiņas nodokļu politikā.¹⁰¹

⁹⁶ Z.Dzintare. *Banku grāmatvedība*. Rīga, „Biznesa augstskola Turība”, 2000 – 152 lpp. 20.lpp.

⁹⁷ S.Saksonova. *Banku darbība*. Rīga, Latvijas Komerčbanku asociācijas Konsultāciju un mācību centrs, 2006 – 197 lpp. 54.lpp.

⁹⁸ A/S Swedbank 2016.gada finanšu pārskats. Pieejams: https://www.swedbank.lv/static/pdf/reports/annual/swedbank_gada_finansu_parskats_2016_LAT.pdf [aplūkots: 14.04.2019.]

⁹⁹ turpat
¹⁰⁰ A/S Swedbank 2017.gada finanšu pārskats. Pieejams: https://www.swedbank.lv/static/pdf/reports/annual/swedbank_gada_finansu_parskats_2017_LAT.pdf [aplūkots: 14.04.2019.]

¹⁰¹ A/S Swedbank 2018.gada finanšu pārskats. Pieejams: https://www.swedbank.lv/static/pdf/reports/annual/swedbank_gada_finansu_parskats_2018_LAT.pdf [aplūkots: 14.04.2019.]

2.2. A/S Swedbank peļņas vai zaudējumu aprēķina strukturāli dinamiskā analīze 2015.-2018.gadam

Bankai jāsniedz peļņas vai zaudējumu aprēķins, kurā ienākumi un izdevumi ir sagrupēti pēc to veida un kurā ir atklātas ienākumu un izdevumu galveno veidu summas. Galvenie ienākumu veidi, kas rodas no banku darbības, ir procenti, maksa par pakalpojumiem, komisijas nauda un tirdzniecības rezultāti. Katru ienākumu veidu atklāj atsevišķi, lai lietotāji varētu izvērtēt bankas darbības rezultātus. Šo informāciju sniedz papildus informācijai par ienākumu avotiem. Galvenie izdevumu veidi, kas rodas no banku darbības, ir procenti, komisijas nauda, aizdevumu zaudējumi, izmaksas, kas saistītas ar ieguldījumu uzskaites vērtības samazinājumu, un vispārējie administratīvie izdevumi. Katru izdevumu veidu atklāj atsevišķi, lai lietotāji varētu izvērtēt bankas darbības rezultātus.¹⁰²

Lai veiktu A/S Swedbank peļņas vai zaudējuma pārskata nozīmīgāko posteņu horizontālo analīzi, autore rēķināja dinamiskas indeksu attiecībā pret iepriekšējo gadu.

2.2..tabula

A/S Swedbank peļņas vai zaudējuma horizontālā analīze 2015.-2018.gads¹⁰³

	2015.gads	2016.gads	2017.gads	2018.gads
Procentu ienākumi	116 277	119 480	114 269	112 064
DI (Procentu ienākumi), %		2.75%	-4.36%	-1.93%
Procentu izdevumi	12 339	14 087	14 920	16 847
DI (Procentu izdevumi), %		14.17%	5.91%	12.92%
Komisijas naudas ienākumi	85 093	84 503	91 576	91 991
DI (Komisijas naudas ienākumi), %		-0.69%	8.37%	0.45%
Komisijas naudas izdevumi	17 915	17 552	17 004	19 643
DI (Komisijas naudas izdevumi), %		-2.03%	-3.12%	15.52%
Pārējie ienākumi	3 782	5 589	5 797	7 282
DI (Pārējie ienākumi), %		47.78%	3.72%	25.62%
Izdevumi kopā	74 457	76 822	79 619	83 260
DI (Izdevumi kopā), %		3.18%	3.64%	4.57%
Pārskata gada peļņa	130 636	92 896	94 367	111 193
DI (Pārskata gada peļņa), %		-28.89%	1.58%	17.83%

Procentu ieņēmumi ir pārskata gadā saņemtie un uzkrātie procentu ieņēmumi no aktīviem, bet procentu izdevumi ir pārskata gadā izmaksātie un uzkrātie procentu izdevumi

¹⁰² S.Saksonova studiju kursa *Banku grāmatvedība* lekciju materiāls. Pieejams: <https://estudijas.lu.lv/mod/resource/view.php?id=34164> [aplūkots: 05.05.2019.]

¹⁰³ Autores veidota tabula

saistībām.¹⁰⁴ Procentu ienākumi 2016.gadu salīdzinot ar 2015.gadu palielinājās, tas ir skaidrojams galvenokārt ar kreditēšanas apjomu kāpumu, tai skaitā pateicoties Danske Bank kredītportfeļu iegādei.¹⁰⁵ Taču ar 2017.gadu ir vērojams pakāpenisks samazinājums, kas galvenokārt saistīts ar zemākiem ienākumiem no procentus nesošiem vērtspapīriem, un lielākiem depozītu garantiju fonda izdevumiem.¹⁰⁶ Savukārt procentu izdevumi ir pakāpeniski palielinājušies no 2015.gada, kopumā par 33%, jeb 4 508 tūkstošiem eiro.

Komisijas naudas ieņēmumi un izdevumi ir saņemtie un uzkrātie ieņēmumi un izdevumi par sniegtajiem vai saņemtajiem pakalpojumiem, kas attiecas uz pārskata gadu. Komisijas nauda par galvojumu izsniegšanu, veiktajām maksājumu operācijām, kredītu pārvaldīšanu citu aizdevēju uzdevumā, operācijām ar vērtspapīriem, ārvalstu valūtas darījumiem, monētu un dārgmetālu pirkšanu un pārdošanu, kontu pārvaldīšanu, vērtības glabāšanu u.tml. operācijām klientu uzdevumā.¹⁰⁷ 2016.gadu salīdzinot ar 2015.gadu vērojams, ka komisijas naudas ieņēmumi ir mazliet samazinājušies, kas varētu būt saistīts ar zemākiem ienākumiem no aktīvu pārvaldīšanas¹⁰⁸, bet no 2017.gada vērojams pakāpenisks pieaugums par 8.82%, jeb 7 488 tūkstošiem eiro. Lielāka klientu aktivitāte labvēlīgi ietekmēja maksājumu un karšu komisiju ienākumu apmēru. Arī aktīvu pārvaldības komisiju ienākumi palielinājās, ko veicināja pārvaldīšanā esošo aktīvu pieaugums. 2016.gadā karšu pirkumu skaits palielinājās par 13 procentiem¹⁰⁹, bet 2017.gadā tie pieauga par 12 procentiem.¹¹⁰ Komisijas naudas izdevumi līdz 2017.gadam samazinājās, bet 2018.gadā salīdzinot ar 2017.gadu tie pieauga par 15.52%, kas varētu būt skaidrojams galvenokārt ar zemākiem ienākumiem no aktīvu pārvaldīšanas.¹¹¹

¹⁰⁴ Z.Dzintare. *Banku grāmatvedība*. Rīga, „Biznesa augstskola Turība”, 2000 – 152 lpp. 26.-28.lpp.

¹⁰⁵ A/S Swedbank 2016.gada finanšu pārskats. Pieejams: https://www.swedbank.lv/static/pdf/reports/annual/swedbank_gada_finansu_parskats_2016_LAT.pdf [aplūkots: 14.04.2019.]

¹⁰⁶ A/S Swedbank 2017.gada finanšu pārskats. Pieejams: https://www.swedbank.lv/static/pdf/reports/annual/swedbank_gada_finansu_parskats_2017_LAT.pdf [aplūkots: 14.04.2019.]

¹⁰⁷ Z.Dzintare. *Banku grāmatvedība*. Rīga, „Biznesa augstskola Turība”, 2000 – 152 lpp. 26.-28.lpp

¹⁰⁸ A/S Swedbank 2018.gada finanšu pārskats. Pieejams: https://www.swedbank.lv/static/pdf/reports/annual/swedbank_gada_finansu_parskats_2018_LAT.pdf [aplūkots: 14.04.2019.]

¹⁰⁹ A/S Swedbank 2016.gada finanšu pārskats. Pieejams: https://www.swedbank.lv/static/pdf/reports/annual/swedbank_gada_finansu_parskats_2016_LAT.pdf [aplūkots: 14.04.2019.]

¹¹⁰ A/S Swedbank 2017.gada finanšu pārskats. Pieejams: https://www.swedbank.lv/static/pdf/reports/annual/swedbank_gada_finansu_parskats_2017_LAT.pdf [aplūkots: 14.04.2019.]

¹¹¹ A/S Swedbank 2018.gada finanšu pārskats. Pieejams: https://www.swedbank.lv/static/pdf/reports/annual/swedbank_gada_finansu_parskats_2018_LAT.pdf [aplūkots: 14.04.2019.]

Pārējie ieņēmumi ir ieņēmumi kas saistīti ar kredītiestādes pamatdarbību¹¹² Sākot ar 2015.gadu pārējie ieņēmumi ir pieauguši no 3 782 tūkstošiem eiru uz 7 282 tūkstošiem eiro 2018.gadā.

Pie kopējiem izdevumiem peļņas un zaudējumu pārskatā tiek pieskaitīti personāla un pārējie administratīvie izdevumi, kā arī nemateriālo aktīvu amortizācija un pamatlīdzekļu nolietojums. Kopējie saimnieciskās darbības izdevumi 2016. gadā palielinājās salīdzinājumā ar 2015. gadu. Kopējo saimnieciskās darbības izdevumu palielinājums galvenokārt skaidrojams ar personāla izmaksu kāpumu un FKTK uzlikto naudassodu.¹¹³ Kopējie saimnieciskās darbības izdevumi 2017. gadā palielinājās salīdzinājumā ar 2016. gadu. Kopējo saimnieciskās darbības izdevumu palielinājums galvenokārt skaidrojams ar IT un ar normatīvā regulējuma prasību izpildi saistīto izmaksu kāpumu.¹¹⁴ Kopējie saimnieciskās darbības izdevumi 2018. gadā palielinājās salīdzinājumā ar 2017. gadu. Kopējo saimnieciskās darbības izdevumu palielinājums galvenokārt skaidrojams ar personāla un ar normatīvā regulējuma prasību izpildi saistīto izmaksu kāpumu.¹¹⁵

Pārskata gada peļņa vai zaudējumi ir pārskata gada peļņa pirms sadales saskaņā ar akcionāru kopsapulces lēmumu vai zaudējumi.¹¹⁶ 2015.gadu salīdzinot ar 2016. gadu, pārskata gada peļņa samazinājās par 28.89%, kā jau iepriekš tika minēts tad šo samazinājumu ietekmējusi iepriekš veikto uzkrājumu atbrīvošana mazākos apjomos nekā iepriekš.¹¹⁷ Taču 2017. Un 2018.gadā peļņa kopumā ir palielinājusies par 19.41%, jeb 18 297 tūkstošiem eiro, kas skaidrojams ar iepriekš veikto uzkrājumu atbrīvošanu lielākos apjomos nekā pērn, kā arī ienākumu palielināšanos¹¹⁸ un izmaiņas nodokļu politikā.¹¹⁹

¹¹² Z.Dzintare. *Banku grāmatvedība*. Rīga, „Biznesa augstskola Turība”, 2000 – 152 lpp. 26.-28.lpp

¹¹³ A/S Swedbank 2016.gada finanšu pārskats. Pieejams: https://www.swedbank.lv/static/pdf/reports/annual/swedbank_gada_finansu_parskats_2016_LAT.pdf [aplūkots: 14.04.2019.]

¹¹⁴ A/S Swedbank 2017.gada finanšu pārskats. Pieejams: https://www.swedbank.lv/static/pdf/reports/annual/swedbank_gada_finansu_parskats_2017_LAT.pdf [aplūkots: 14.04.2019.]

¹¹⁵ A/S Swedbank 2018.gada finanšu pārskats. Pieejams: https://www.swedbank.lv/static/pdf/reports/annual/swedbank_gada_finansu_parskats_2018_LAT.pdf [aplūkots: 14.04.2019.]

¹¹⁶ Z.Dzintare. *Banku grāmatvedība*. Rīga, „Biznesa augstskola Turība”, 2000 – 152 lpp. 26.-28.lpp.

¹¹⁷ A/S Swedbank 2016.gada finanšu pārskats. Pieejams: https://www.swedbank.lv/static/pdf/reports/annual/swedbank_gada_finansu_parskats_2016_LAT.pdf [aplūkots: 14.04.2019.]

¹¹⁸ A/S Swedbank 2017.gada finanšu pārskats. Pieejams: https://www.swedbank.lv/static/pdf/reports/annual/swedbank_gada_finansu_parskats_2017_LAT.pdf [aplūkots: 14.04.2019.]

¹¹⁹ A/S Swedbank 2018.gada finanšu pārskats. Pieejams: https://www.swedbank.lv/static/pdf/reports/annual/swedbank_gada_finansu_parskats_2018_LAT.pdf [aplūkots: 14.04.2019.]

3. A/S SWEDBANK FINANŠU DARBĪBAS RĀDĪTĀJU ANALĪZE 2015.-2018.GADAM

3.1. A/S Swedbank likviditātes rādītāju analīze 2015.-2018.gads

Likviditātes risks ir risks, ka Swedbank varētu nespēt izpildīt savas maksājumu saistības noteiktajā termiņā. Swedbank grupa īsteno vienotu grupas mēroga likviditātes riska un finansējuma stratēģiju un veic centralizētu likviditātes vadību ar centralizētu finansējumu, kā arī centralizētu likviditātes rezerves pārvaldību.¹²⁰

Pirmajā nodaļā tika apkopotas formulas likviditātes rādītāju aprēķinam, lai aprēķinātu šos rādītājus, autore izveidoja sekojošas tabulas ar bilances datiem no 2015. līdz 2018.gadam.

3.1.tabula

A/S Swedbank bilances dati tekošās likviditātes aprēķinam 2015.-2018.gadam, tūkst.

EUR¹²¹

	2015.gads	2016.gads	2017.gads	2018.gads
Kase un prasības pret centrālo banku	1761284	1445838	1676969	2166721
Valsts parāda vērtspapīri	205315	227375	140346	72682
Prasības pret kredītiestādēm	104314	39380	112776	82086
Parāda vērtspapīri un citi procentus nesoši finanšu instrumenti	101607	142459	22640	1993
Akcijas un līdzdalība citos uzņēmumos	230	300	300	300
Atvasinātie finanšu instrumenti	8759	10266	5534	4443
Kopā likvidie aktīvi	2181509	1865618	1958565	2328225
Tekošās saistības	3798580	3925530	4256198	4796045

Tekošās likviditātes rādītāja aprēķins:

$$LR_{2015} = (2181509 / 3798580) * 100\% = 57.43\%$$

$$LR_{2016} = (1865618 / 3925530) * 100\% = 47.53\%$$

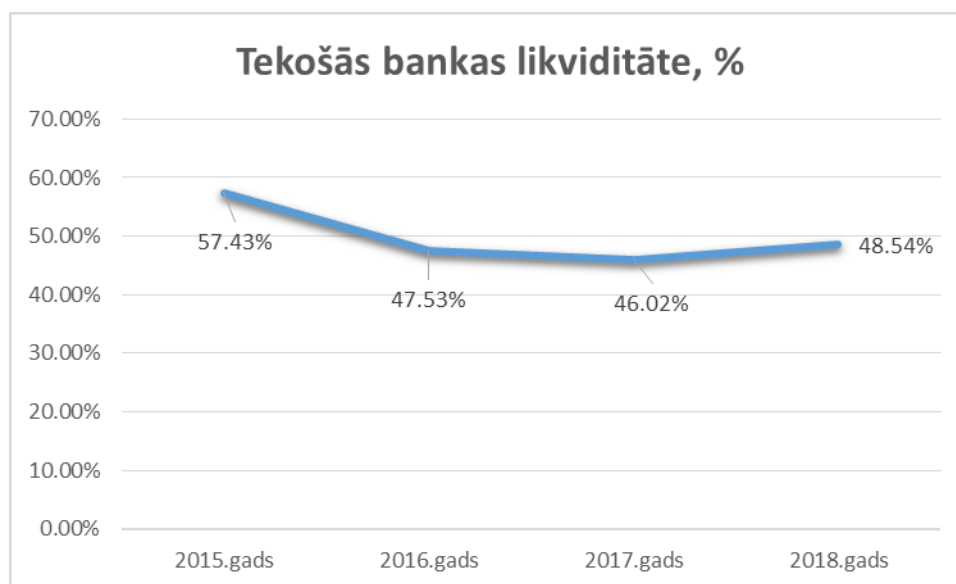
$$LR_{2017} = (1958565 / 4256198) * 100\% = 46.02\%$$

$$LR_{2018} = (2328225 / 4796045) * 100\% = 48.54\%$$

¹²⁰A/S Swedbank 2017.gada finanšu pārskats. https://www.swedbank.lv/static/pdf/reports/annual/swedbank_gada_finansu_parskats_2017_LAT.pdf
20.04.2019.]

¹²¹ Autores veidota tabula

Pieejams:
[aplūkots:

3.1.att. A/S Swedbank bankas tekošās likviditātes izmaiņas laika posmā no 2015.gada līdz 2017.gadam, %¹²²

Ar 2018.gada 1.janvāri tika atcelta Tekošā likviditātes rādītāja prasība, taču datu salīdzināšanas nolūkos šis rādītājs tika aprēķināts 2018.gadam.

Atbilstoši Finanšu un kapitāla tirgus komisijas prasībām Latvijā Swedbank ir jāievēro likviditātes koeficienta prasība (30%).¹²³ Apskatot aprēķinu rezultātus var secināt, ka visos gados šī prasība ir ievērota. Aplūkojot 3.1. attēlu var secināt, ka laika posmā no 2015.gada līdz 2017.gadam likviditātes rādītājs pakāpeniski samazinās. Tas skaidrojams ar to, ka tekošās saistības pakāpeniski palielinājās, kā arī samazinājās likvidie aktīvi. Taču 2018.gadā šis rādītājs ir palielinājies, tas skaidrojams ar to, ka palielinājās likvidie aktīvi, tāpat arī tekošās saistības.

3.2.tabula

A/S Swedbank dati likviditātes rādītāja L₁ aprēķinam 2015.-2018.gadam, tūkst. EUR¹²⁴

	2015.gads	2016.gads	2017.gads	2018.gads
Kopā likvidie aktīvi	2 181 509	1 865 618	1 958 565	2 328 225
Kopā aktīvi	5 427 645	5 264 051	5 292 202	5 834 904

L₁ rādītāja aprēķins:

¹²² Autores veidota diagramma

¹²³ A/S Swedbank 2017.gada finanšu pārskats. https://www.swedbank.lv/static/pdf/reports/annual/swedbank_gada_finansu_parskats_2017_LAT.pdf [aplūkots: 22.03.2019.]

¹²⁴ Autores veidota tabula

Pieejams:
[aplūkots:

$$L_1 (2015) = (2181509 / 5427645) * 100\% = 40.19\%$$

$$L_1 (2016) = (1865618 / 5264051) * 100\% = 35.44\%$$

$$L_1 (2017) = (1958565 / 5292202) * 100\% = 37.01\%$$

$$L_1 (2018) = (2328225 / 5834904) * 100\% = 39.90\%$$

3.2..att. A/S Swedbank likvīdo aktīvu īpatsvars kopējos aktīvos izmaiņas laika posmā no 2015.gada līdz 2018.gadam, %¹²⁵

Likviditātes rādītājs L_1 parāda cik liels īpatsvars kopējos aktīvos ir likvīdiem aktīviem. Pēc aprēķinu rezultātiem var secināt, ka likvīdo aktīvu īpatsvars pret kopējiem aktīviem no 2015. līdz 2016.gadam ir krasi samazinājies no 40.19% līdz 35.44%, taču no 2016. līdz 2018.gadam ir novērojams rādītāja palielinājums no 35.44% līdz 39.90%, tas saistīts ar to, ka palielinājās postenis “Kase un prasības pret centrālo banku”. Tas nozīmē, ka 2018.gadā 39.90% no kopējiem aktīviem bija likvīdi.

3.3.tabula

A/S Swedbank dati likviditātes rādītāja L_2 aprēķinam 2015.-2018.gadam, tūkst. EUR¹²⁶

	2015.gads	2016.gads	2017.gads	2018.gads
Nebankām izsniegtie kredīti	3 069 555	3 189 487	3 152 464	3 296 507
Kopā aktīvi	5 427 645	5 264 051	5 292 202	5 834 904

¹²⁵ Autores veidota diagramma

¹²⁶ Autores veidota tabula

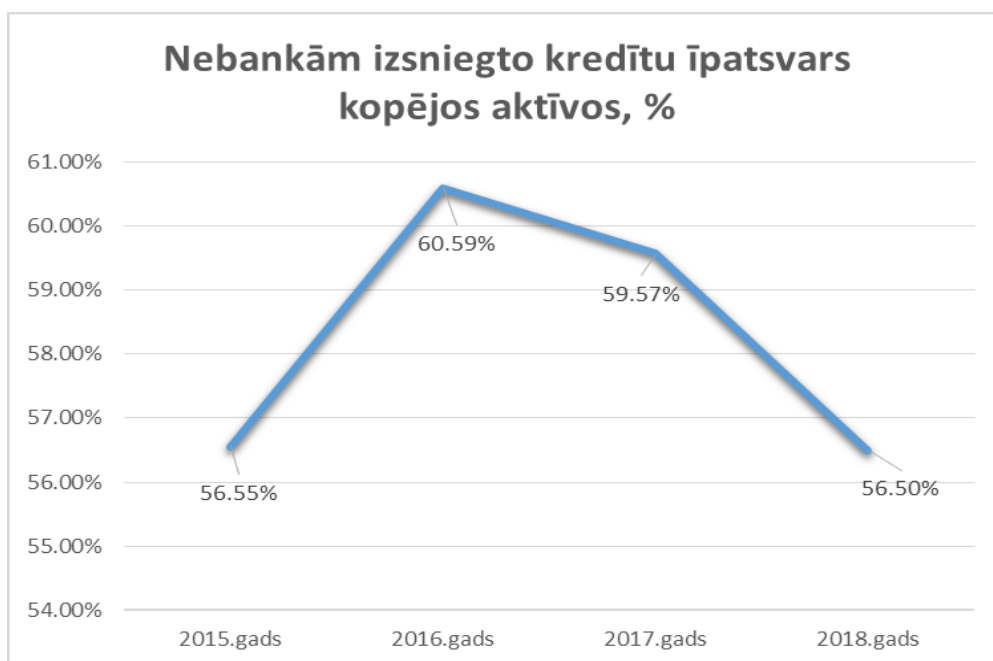
L₂ rādītāja aprēķins:

$$L_2 (2015) = (3069555 / 5427645) * 100\% = 56.55\%$$

$$L_2 (2016) = (3189487 / 5264051) * 100\% = 60.59\%$$

$$L_2 (2017) = (3152464 / 5292202) * 100\% = 59.57\%$$

$$L_2 (2018) = (3296507 / 5834904) * 100\% = 56.50\%$$

3.3.att. A/S Swedbank nebankām izsniegto kredītu īpatsvars kopējos aktīvos izmaiņas laika posmā no 2015.gada līdz 2018.gadam, %¹²⁷

2015.gadu salīdzinot ar 2016.gadu ir vērojams palielinājums par 4.04%, tas skaidrojams ar to, ka 2016.gadā palielinājās izsniegto kredītu apjoms, bet kopējie aktīvi samazinājās, tas nav pozitīvs rādītājs, jo lielāka daļa no aktīvu apjoma ir nelikvīdi aktīvi. Nebankām izsniegto kredītu īpatsvars kopējos aktīvos no 2016.gada līdz 2017.gadam ir samazinājies, kas ir pozitīvs rādītājs, tas skaidrojams ar to, ka nebankām izsniegtie kredīti samazinājās, taču kopējo aktīvu apjoms pieauga. 2018. gadā pieauga gan izsniegtie kredīti, gan kopējie aktīvi, taču pats rādītājs samazinājās.

¹²⁷ Autores veidota diagramma

A/S Swedbank dati likviditātes rādītāja L₃ aprēķinam 2015.-2018.gadam, tūkst.

EUR¹²⁸

	2015.gads	2016.gads	2017.gads	2018.gads
Nebankām izsniegtie kredīti	3 069 555	3 189 487	3 152 464	3 296 507
Noguldījumi	4 118 607	4 442 101	4 422 169	4 947 113

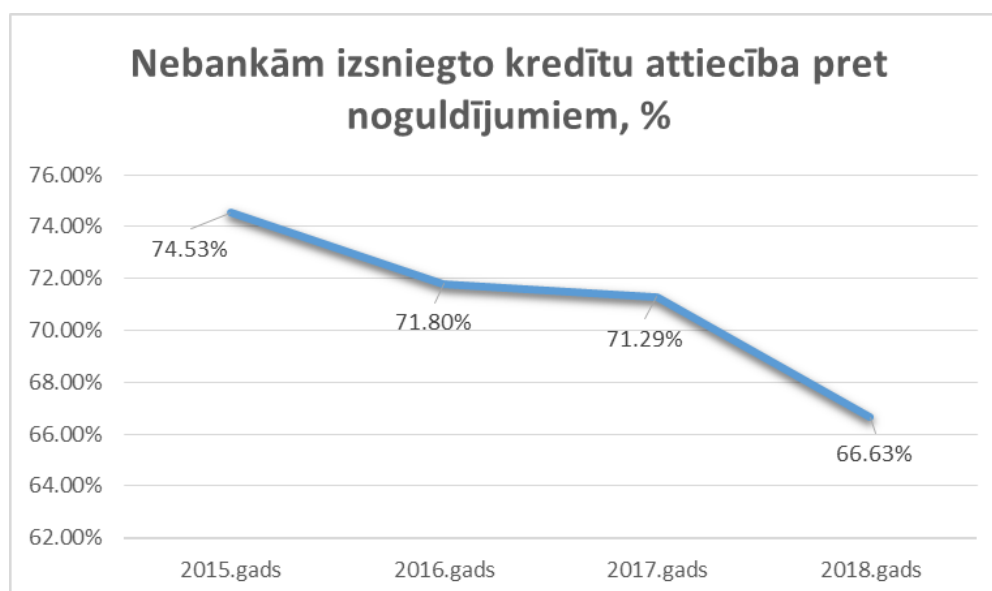
L₃ rādītāja aprēķins:

$$L_3 (2015) = (3069555 / 4118607) * 100\% = 74.53\%$$

$$L_3 (2016) = (3189487 / 4442101) * 100\% = 71.80\%$$

$$L_3 (2017) = (3152464 / 4422169) * 100\% = 71.29\%$$

$$L_3 (2018) = (3296507 / 4947113) * 100\% = 66.63\%$$

3.4..att. A/S Swedbank nebankām izsniegto kredītu attiecība pret noguldījumiem izmaiņas laika posmā no 2015.gada līdz 2018.gadam, %¹²⁹

Pēc aprēķinu rezultātiem var redzēt, ka šī attiecība, nebankām izsniegto kredītu attiecība pret noguldījumiem, sākot ar 2015. gadu līdz pat 2018. gadam pakāpeniski samazinās. Šī tendence ir vērtējama pozitīvi, jo banka piesaista līdzekļus noguldījumu veidā, lai segtu izsniegtos kredītus. Var secināt, ka 2018.gadā A/S Swedbank 66.63% apmērā no piesaistītajiem noguldījumiem finansē izsniegtos kredītus.

¹²⁸ Autores veidota tabula

¹²⁹ Autores veidota diagramma

A/S Swedbank dati likviditātes rādītāja L₄ aprēķinam 2015.-2018.gadam, tūkst.
EUR¹³⁰

	2015.gads	2016.gads	2017.gads	2018.gads
Klientu noguldījumi uz pieprasījumu	3 781 140	3 912 460	4 234 170	4 794 175
Noguldījumi kopā	4 118 607	4 442 101	4 422 169	4 947 113

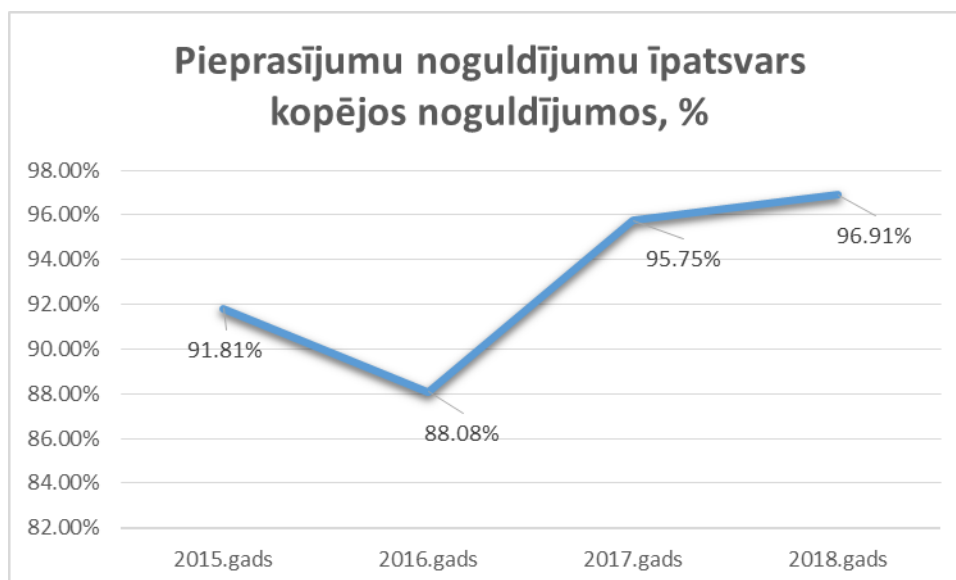
L₄ rādītāja aprēķins:

$$L_4 (2015) = (3781140 / 4118607) * 100\% = 91.81\%$$

$$L_4 (2016) = (3912460 / 4442101) * 100\% = 88.08\%$$

$$L_4 (2017) = (4234170 / 4422169) * 100\% = 95.75\%$$

$$L_4 (2018) = (4794175 / 4947113) * 100\% = 96.91\%$$

3.5..att. A/S Swedbank pieprasījumu noguldījumu īpatsvars kopējos noguldījumos izmaiņas laika
posmā no 2015.gada līdz 2018.gadam, %¹³¹

Četru gadu laikā pieprasījuma noguldījumu īpatsvars kopējos noguldījumos ir kopumā palielinājies. 2015. gadā tas bija 91.81%, bet 2018. gadā jau 96.91%. Tas nozīmē, ka 2018. gadā klientu noguldījumu apjoms līdz 1 mēnesim sastādīja lielāko ieguldījumu daļu, tā ir negatīva tendence, kas norāda uz to, ka klienti nav gatavi ieguldīt savus līdzekļus uz ilgāku laika periodu.

¹³⁰ Autores veidota tabula

¹³¹ Autores veidota diagramma

3.2. A/S Swedbank rentabilitātes analīze pēc Dupont modeļa 2015.-2018.gadam

Kā jau iepriekš tika minēts, ka rentabilitāte ir uzņēmuma saimnieciskās darbības un kapitāla izmantošanas efektivitātes rādītājs.¹³² Pamatojoties uz pirmajā nodaļā minētajām formulām, autore aprēķinās DuPont modeļa rādītājus pēc A/S Swedbank datiem no 2015. līdz 2018.gadam.

3.2.tabula

A/S Swedbank dati pašu kapitāla rentabilitātes jeb ROAE rādītāja aprēķinam 2015.-2018.gadam, tūkst. EUR¹³³

	2014.gads	2015.gads	2016.gads	2017.gads	2018.gads
Pārskata gada peļņa	-	130 636	92 896	94 367	111 193
Pašu kapitāls	1 137 042	1 195 117	715 606	748 848	805 193
Vidējais pašu kapitāls	-	1166080	955362	732227	777021

ROAE rādītāja aprēķins:

$$\text{ROAE}_{2015} = 130636 / 1166080 * 100\% = 11.20\%$$

$$\text{ROAE}_{2016} = 92896 / 955362 * 100\% = 9.72\%$$

$$\text{ROAE}_{2017} = 94367 / 732227 * 100\% = 12.89\%$$

$$\text{ROAE}_{2018} = 111193 / 777021 * 100\% = 14.31\%$$

Laika periodā no 2015.gada līdz 2018.gadam A/S Swedbank ROAE rādītājs kopumā ir palielinājies, tas ir vērtējams pozitīvi. Tas nozīmē, ka 2018. gadā banka ieguva 14 centus uz katru ieguldīto eiro. 2016.gadā šis rādītājs salīdzinot ar citiem gadiem ir viszemākais, tas skaidrojams ar to, ka krasi samazinājās pārskata gada peļņa, tāpat arī pašu kapitāls. Pēc aprēķiniem var secināt, ka visos gados ROAE rādītājs ir normas robežās.

¹³² Digitālā Biznesa rokasgrāmata *Rentabilitāte*. Pieejams: <http://rokasgramata.lv/vadiba/rentabilitate/> [aplūkots: 20.04.2019.]

¹³³ Autores veidota tabula

**A/S Swedbank dati aktīvu rentabilitātes jeb ROAA rādītāja aprēķinam 2015.-
2018.gadam, tūkst. EUR¹³⁴**

	2014.gads	2015.gads	2016.gads	2017.gads	2018.gads
Pārskata gada peļņa	-	130 636	92 896	94 367	111 193
Aktīvi	5 092 213	5 427 645	5 264 051	5 292 202	5 834 904
Vidējie aktīvi	-	5259929	5345848	5278127	5563553

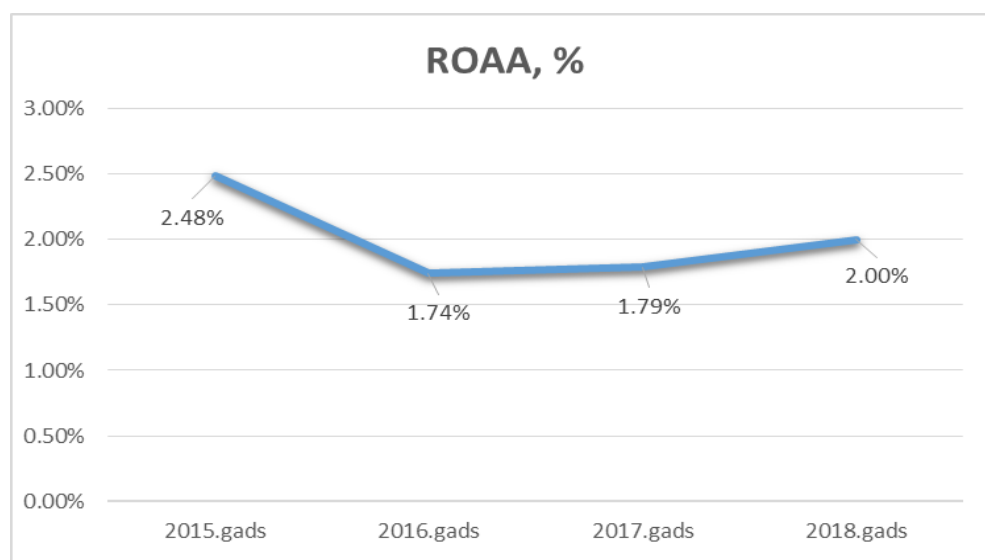
ROAA rādītāja aprēķins:

$$ROAA_{2015} = 130636 / 5259929 * 100\% = 2.48\%$$

$$ROAA_{2016} = 92896 / 5345848 * 100\% = 1.74\%$$

$$ROAA_{2017} = 94367 / 5278127 * 100\% = 1.79\%$$

$$ROAA_{2018} = 111193 / 5563553 * 100\% = 2.00\%$$

**3.2..att. A/S Swedbank aktīvu rentabilitātes izmaiņas laika posmā no 2015.gada līdz 2018.gadam,
%¹³⁵**

2015.gadā tie bija 2.48%, tad 2016.gadā šis rādītājs samazinājās līdz 1.74%, kas skaidrojams ar peļņas un aktīvu samazināšanos. Laika periodā no 2016.gada līdz 2018.gadam A/S Swedbank ROAA rādītājs lēnām pieaug. Tas nozīmē, ka 2018. gadā banka ieguva 2 centus uz katru aktīvos ieguldīto eiro. ROAA rādītājs bankai ir zems, aktīvi apgrozās diezgan lēni.

¹³⁴ Autores veidota tabula

¹³⁵ Autores veidota diagramma

A/S Swedbank dati kapitāla multiplikatora jeb k_3 rādītāja aprēķinam 2015.-2018.gadam, tūkst. EUR¹³⁶

	2014.gads	2015.gads	2016.gads	2017.gads	2018.gads
Pašu kapitāls	1 137 042	1 195 117	715 606	748 848	805 193
Vidējais pašu kapitāls	-	1166080	955362	732227	777021
Aktīvi	5 092 213	5 427 645	5 264 051	5 292 202	5 834 904
Vidējie aktīvi	-	5259929	5345848	5278127	5563553

K_3 rādītāja aprēķins:

$$k_{3(2015)} = 5259929 / 1166080 = 4.51$$

$$k_{3(2016)} = 5345848 / 955362 = 5.60$$

$$k_{3(2017)} = 5278127 / 732227 = 7.21$$

$$k_{3(2018)} = 5563553 / 777021 = 7.16$$

Laika periodā no 2015.gada līdz 2018.gadam A/S Swedbank kapitāla multiplikators ir palielinājies no 4.51 2015.gadā uz 7.16 2018.gadā. Tas nozīmē, ka bankai ir pieaugusi atkarība no aizņemtiem resursiem. 2016.gadā pašu kapitāls strauji samazinājās, jo A/S Swedbank saņēma atļauju no uzraudzības iestādēm, lai samazinātu akciju kapitālu.

A/S Swedbank dati peļņas maržas jeb k_4 rādītāja aprēķinam 2015.-2018.gadam, tūkst. EUR¹³⁷

	2015.gads	2016.gads	2017.gads	2018.gads
Pārskata gada peļņa	130 636	92 896	94 367	111 193
Procentu ienākumi	116 277	119 480	114 269	112 064
Komisijas naudas ienākumi	85 093	84 503	91 576	91 991
Tīrā peļņa un zaudējumi no instrumentiem, kas novērtēti patiesajā vērtībā	10 270	8 650	10 053	10 932
Pārējie ienākumi	3 782	5 589	5 797	7 282
Kopa ienākumi	215 422	218 222	221 695	222 269

¹³⁶ Autores veidota tabula

¹³⁷ Autores veidota tabula

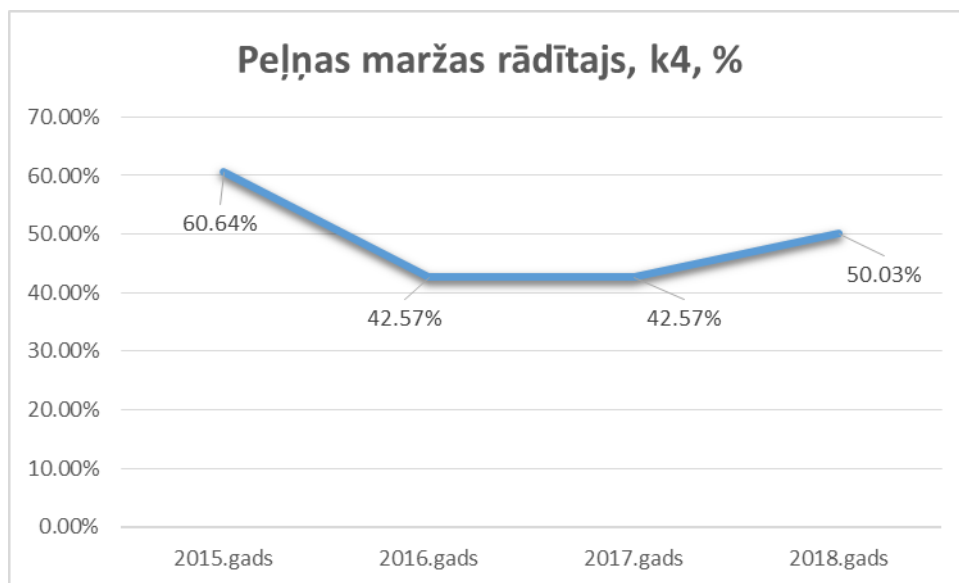
K₄ rādītāja aprēķins:

$$k_4(2015) = 130636 / 215422 * 100\% = 60.64\%$$

$$k_4(2016) = 92896 / 218222 * 100\% = 42.57\%$$

$$k_4(2017) = 94367 / 221695 * 100\% = 42.57\%$$

$$k_4(2018) = 111193 / 222269 * 100\% = 50.03\%$$

3.3..att. A/S Swedbank peļņas maržas rādītāja izmaiņas laika posmā no 2015.gada līdz 2018.gadam,
%¹³⁸

Laika periodā no 2015.gada līdz 2016.gadam A/S Swedbank peļņas maržas koeficients ir samazinājies un 2016. un 2017.gadā tas palicis nemainīgs 42.57%. Taču 2018.gadā tas pieaudzis, jo pieauga gan pārskata gada peļņa, gan ienākumi.

¹³⁸ Autores veidota diagramma

**A/S Swedbank dati aktīvu izmantošanas jeb k_5 rādītāja aprēķinam 2015.-
2018.gadam, tūkst. EUR¹³⁹**

	2014.gads	2015.gads	2016.gads	2017.gads	2018.gads
Aktīvi	5 092 213	5 427 645	5 264 051	5 292 202	5 834 904
Vidējie aktīvi	-	5259929	5345848	5278127	5563553
Pārskata gada peļņa	-	130 636	92 896	94 367	111 193
Procentu ienākumi	-	116 277	119 480	114 269	112 064
Komisijas naudas ienākumi	-	85 093	84 503	91 576	91 991
Tīrā peļņa un zaudējumi no instrumentiem, kas novērtēti patiesajā vērtībā	-	10 270	8 650	10 053	10 932
Pārējie ienākumi	-	3 782	5 589	5 797	7 282
Kopa ienākumi	-	215 422	218 222	221 695	222 269

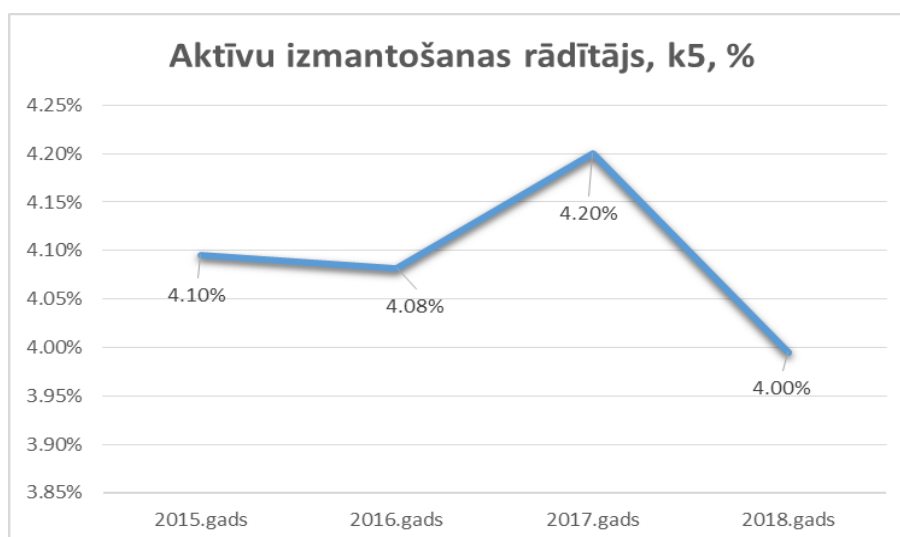
K_5 rādītāja aprēķins:

$$k_5(2015) = 215422 / 5259929 * 100\% = 4.10\%$$

$$k_5(2016) = 218222 / 5345848 * 100\% = 4.08\%$$

$$k_5(2017) = 221695 / 5278127 * 100\% = 4.20\%$$

$$k_5(2018) = 222269 / 5563553 * 100\% = 4.00\%$$

3.4..att. A/S Swedbank aktīvu izmantošanas rādītāja izmaiņas laika posmā no 2015.gada līdz
2018.gadam, %¹⁴⁰

¹³⁹ Autores veidota tabula

Laika periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam A/S Swedbank aktīvu izmantošanas koeficients kopumā ir pieaudzis no 4.10% 2015.gadā uz 4.20% 2017.gadā. Tas nozīmē, ka bija uzlabojusies aktīvu atdeve un portfeļa vadības efektivitāte. Taču 2018.gadā šis rādītājs ir samazinājies, jo strauji pieauguši aktīvi, līdz ar to samazinās darbības ienākumi, tieši procentu ienākumi.

3.7.tabula

A/S Swedbank dati dividenžu jeb k_6 rādītāja aprēķinam 2015.-2018.gadam, tūkst. EUR¹⁴¹

	2015.gads	2016.gads	2017.gads	2018.gads
Izmaksātās dividendes	69 600	202 700	59 900	60 800
Pārskata gada peļņa	130 636	92 896	94 367	111 193

K_6 rādītāja aprēķins:

$$k_{6(2015)} = 69600 / 130636 * 100\% = 53.28\%$$

$$k_{6(2016)} = 202700 / 92896 * 100\% = 218.20\%$$

$$k_{6(2017)} = 59900 / 94367 * 100\% = 63.48\%$$

$$k_{6(2018)} = 60800 / 111193 * 100\% = 54.68\%$$

Swedbank AS ir apstiprināta regulāra dividenžu izmaksas politika, kas paredz izmaksāt dividendes 60% apmērā no konsolidētās tīrās peļņas.¹⁴² 2015. un 2018.gadā A/S Swedbank dividendes izmaksāja mazāk kā 60% un pārējo novirzīja uz nesadalīto peļņu. Taču 2016.gadā vērojams, ka šis rādītājs ir virs 200%, tas skaidrojams ar to, ka dividenžu izmaksa bijusi lielāka nekā peļņa, tas ir dividendes 60% apmērā – 72 500 tūkstoši eiro, un tika izmaksātas papildus dividendes 130 200 tūkstošu eiro apmērā.

3.3 A/S Swedbank kapitāla pietiekamības rādītāja analīze 2015.-2018.gadam

A/S Swedbank kapitāls sastāv no 4 daļām – apmaksātā pamatkapitāla, rezervēm, nesadalītās peļņas un pārskata gada peļņas. Kapitāla prasības apmērs ir atkarīgs no bankas aktīvu apmēra un to struktūras, kā arī riskiem, kurus banka ir uzņēmusies. Saskaņā ar Latvijas

¹⁴⁰ Autores veidota diagramma

¹⁴¹ Autores veidota tabula

¹⁴²A/S Swedbank 2017.gada finanšu pārskats. Pieejams: https://www.swedbank.lv/static/pdf/reports/annual/swedbank_gada_finansu_parskats_2017_LAT.pdf [aplūkots: 28.04.2019.]

normatīvajiem aktiem bankas pašu kapitāla apmēram jābūt vismaz vienādam ar vai lielākam par noteiktiem riskiem aprēķināto kapitāla prasību kopsummu.

Tā kā kapitāla prasību kopsumma nav salīdzināms lielums, tiek aprēķināts kapitāla pietiekamības rādītājs. To aprēķina kā bankas pašu kapitāla attiecību pret riska svērtajiem aktīviem un izsaka procentos. Tādējādi kapitāla pietiekamības rādītājs procentuāli parāda bankas kapitalizācijas līmeni un dod iespēju salīdzināt banku rādītājus savā starpā. Latvijā noteiktā minimālā kapitāla prasība ir 8%.

Tomēr, kā jebkura rādītāja interpretācijā, arī vērtējot kapitāla pietiekamības rādītājus, jāizvairās no pārsteidzīgiem un vienkāršotiem secinājumiem. Augstāka kapitāla pietiekamība parasti atspoguļo augstu kapitalizācijas līmeni un drošību, bet bieži vien augsts kapitāla pietiekamības rādītājs, t.i., tāds, kas pārsniedz vidējo līmeni, ir no jauna dibinātām bankām, kuras faktiski vēl nav sākušas darbību un kuru bilancē ir tikai noguldījums centrālajā bankā sākotnējā kapitāla apmaksai.¹⁴³

3.3.tabula

**A/S Swedbank dati kapitāla pietiekamības rādītāja aprēķinam 2015.-2018.gadam,
tūkst. eiro¹⁴⁴**

	2015.gads	2016.gads	2017.gads	2018.gads
Pirmā līmeņa kapitāls, kopā	1 034 961	596 020	628 655	662 761
Otrā līmeņa kapitāls, kopā	-	-	-	-
Pašu kapitāls, kopā	1 034 961	596 020	628 655	662 761
Kredītriska kapitāla prasība, kopā	184 567	179 194	171 881	178 497
Tirgus riska kapitāla prasība, kopā	563	273	399	615
Operacionālā riska kapitāla prasība, kopā	25 562	25 774	24 339	24 341
Kapitāla prasība kopā	210 771	205 303	196 707	203 536

Kapitāla pietiekamības rādītāja aprēķins:

$$KP_{2015} = 1034961 / 210771 * 100\% * 8\% = 39.28\%$$

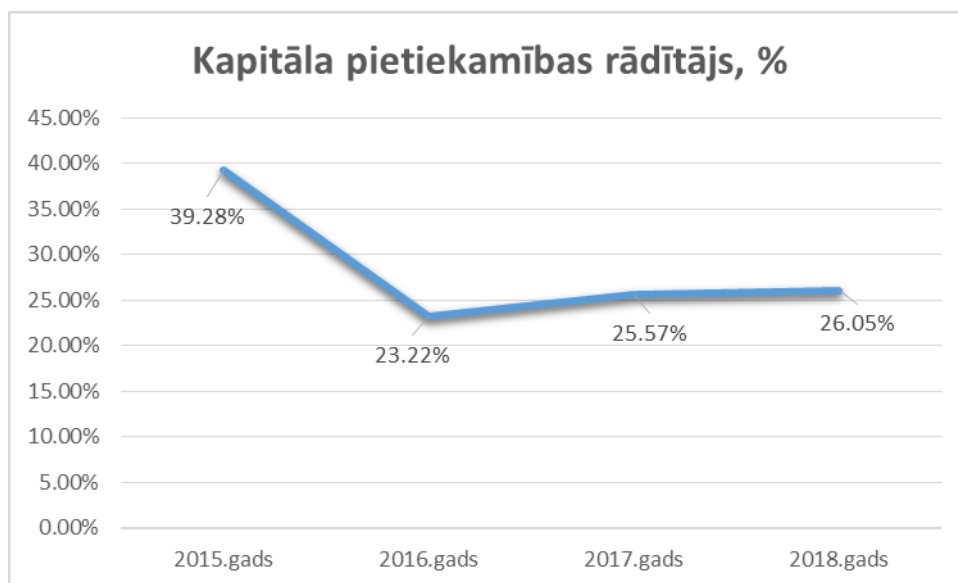
$$KP_{2016} = 596020 / 205303 * 100\% * 8\% = 23.22\%$$

$$KP_{2017} = 628655 / 196707 * 100\% * 8\% = 25.57\%$$

¹⁴³ Finanšu un kapitāla tirgus komisijas mājaslapa. http://www.fktk.lv/texts_files/Banku_kompass_skaidrojums.pdf [aplūkots:22.03.2019.]

¹⁴⁴ Autores veidota

$$KP_{2018} = 662761 / 203536 * 100\% * 8\% = 26.05\%$$

3.3.att. A/S Swedbank kapitāla pietiekamības rādītāja izmaiņas laika posmā no 2015.gada līdz 2018.gadam, %¹⁴⁵

Nemot vērā iepriekš minēto, ka FKTK minimālā kapitāla pietiekamības prasība ir 8%, tad apskatot diagrammu var secināt, ka visos gados šī prasība ir ievērota. 2015.gadā šis rādītājs bijis 39.28%, taču 2016.gadā tas kasi samazinājies līdz 23.22%, 2017.gadā tas ir 25.57%, bet 2018.gadā vērojams pieaugums līdz 26.05%.

2016.gada samazinājums skaidrojams ar to, ka A/S Swedbank bija saņēmusi atļauju no uzraudzības iestādēm, lai samazinātu akciju kapitālu, kā arī tika izmaksātas dividendes. 2016.gadā FKTK pieņēma lēmumu bankām noteikt minimālo prasību pirmā līmeņa pamata kapitāla pietiekamības rādītājam 9% apmērā, un kopējam kapitāla pietiekamības rādītājam 12.5% apmērā. A/S Swedbank koeficienti ir virs noteiktajām minimālajām prasībām.

¹⁴⁵ Autores veidota diagramma

SECINĀJUMI

Prakses atskaites rakstīšanas gaitā autore nonāca pie šādiem secinājumiem:

1. Jebkurai bankai aktuāli ir saglabāt darbības stabilitātei un samazināt potenciālos riskus, to palīdz bankas finanšu stāvokļa analīze un tās precīza interpretācija. Finanšu stāvokļa analīze sekmē savlaicīgu potenciālo problēmu atklāšanu un laicīgu novēršanu.
2. Banku darbības stabilai darbībai ir nepieciešama ne tikai pastāvošo likumu un normatīvo aktu, grāmatvedības uzskaites principu ievērošana, bet arī banku darbības iekšējās kontroles sistēmas pareiza izveide un šīs sistēmas nepieciešamības apzināšana.
3. Bankas finanšu analīzi veic ar mērķi noteikt bankas finansiālo stāvokli, to iespējams noteikt ar vairākām finanšu analīzes metodēm, kuras bakalaura darba autore ir aprakstījusi 1.nodaļā.
4. Reitinga sistēmas informē sabiedrību, investorus un vienkāršus interesentus par komercbankas stāvokli, kā arī palīdz noteikt komercbankas sistēmas stabilitāti un palīdz prognozēt iespējamās problēmas un nepieļaut komercbankas maksātnespēju.
5. Stresa testus izmanto, lai novērtētu finanšu instrumentu portfeļu jūtīgumu pret atsevišķu makroekonomiskās vides sastāvdaļu nozīmīgām pārmaiņām, to rezultāti ļauj identificēt nozīmīgākos riskus un novērtēt to potenciāli radītos zaudējumus.\
6. Makroprudenciālā analīze ir metodoloģisks līdzeklis, kas palīdz kvantitatīvi analizēt un noteikt finanšu sistēmu stabilitāti un to apdraudējumus.
7. A/S Swedbank ir lielākā banka Latvijā, kura sniedz universālas bankas pakalpojumus vietējiem iedzīvotājiem un uzņēmumiem, tai ir uz klientu orientēta stratēģija un tās mērķis ir veicināt stabilu un ilgtspējīgu finansiālo situāciju daudzām mājāsaimniecībām un uzņēmumiem..
8. Latvijas komercbanku sistēmā A/S Swedbank ir līderos starp visām salīdzinātajām bankām gan pēc aktīvu, gan kapitāla un rezervju, gan pēc noguldījumu apjoma.
9. Izanalizējot bankas aktīvu strukturāli dinamisko analīzi, darba autore var secināt, ka 4 gadu laikā lielāko daļu no aktīviem veido divi posteņi - "Kase un prasības pret centrālo banku" un "Aizdevumi klientiem". Kredītportfelis pa gadiem kopumā ir pieaudzis ko veicināja pieaugums uzņēmumu un hipotekārās kreditēšanas apjomos.
10. Veicot bankas pasīvu strukturāli dinamisko analīzi darba autore secina, ka bankas lielākais pasīvu veidojošais postenis ir "Noguldījumi" 84.78% apmērā 2018.gadā. Vērojams, ka postenis "Saistības pret kredītiestādēm" ir ievērojami samazinājies, tas liecina par to, ka banka samazinājusi savas parādsaistības.

11. Izanalizējot bankas peļņas vai zaudējuma pārskata strukturāli dinamisko analīzi darba autore secina, ka laika periodā no 2015. līdz 2018.gadam, bankas ieņēmumi ir lielāki nekā izdevumi, kas liecina par to, ka banka strādā ar peļņu. Lielākais peļņas pieaugums vērojams 2018.gadā salīdzinot ar 2017.gadu, kad bankas peļņa palielinājās par 17.83% un veidoja 111 193 tūkstošus eiro lielu peļņu.
12. Pēc peļņas vai zaudējuma pārskata strukturāli dinamiskās analīzes, autore var secināt, ka vislielākais īpatsvars kopējos ienākumos ir procentu ienākumiem. Tie kopumā ir samazinājušies, jo banka saņēma mazākus ienākumus no procentu nesošiem vērtspapīriem.
13. Aplūkojot bankas izdevumu struktūru, darba autore secina, ka 4 gadu laikā lielākais izdevumu īpatsvars ir postenī “Administratīvie izdevumi” un kuru tendence ir palielināties, sakarā ar personāla un ar normatīvā regulējuma prasību izpildi saistīto izmaksu kāpumu.
14. Darba autore secina, ka minimālā FKTK likviditātes koeficienta prasība 30% no 2015. līdz 2018.gadam tika ievērota, 48.54% 2018.gadā. Ar 2018.gadu FKTK prasība uzturēt likvidos aktīvus saistību izpildei ne mazāk kā 30% no bankas tekošo saistību kopsummas netiek vairs piemērota.
15. Darba autore secina, ka ROAE rādītāja dinamika ir pozitīva, no 9.72% 2016.gadā līdz 14.31% 2018.gadā, respektīvi banka ieguva 14 centus uz vienu kapitāla ieguldīto eiro. Pēc Rietumu analītiķu domām šis rādītājs ir normas robežās.
16. Pēc darbā veiktajiem aprēķiniem darba autore secina, ka ROAA rādītāja tendence ir augšupejoša, 2018.gadā uz vienu aktīvos ieguldīto eiro banka saņēma 2 centus, taču rādītājs ir zems, kas liecina par to, ka aktīvi apgrozās diezgan lēni.
17. Izanalizējot peļņas maržas rādītāju darba autore secina, ka rādītājs ir palielinājies 2018.gadā salīdzinot ar 2016. un 2017.gadu. Tas nozīmē, ka bankas pelnītspēja un darbības efektivitāte ir uzlabojusies.
18. Darba autore secina, ka A/S Swedbank ievēro regulāro dividenžu izmaksas politiku, daļu izmaksāt dividendēs un daļu novirzīt nesadalītajai peļņai, turpmākās darbības attīstībai.
19. Pamatojoties uz darbā veiktajiem aprēķiniem darba autore secina, ka A/S Swedbank laika posmā no 2015. līdz 2018.gadam ievēro FKTK minimālo kapitāla pietiekamības prasību, tātad A/S Swedbank visos analizējamajos gados būtu spējīga segt galvenos riskus un saistības. 2016.gadā šis rādītājs bija viszemākais – 23.22%, sakarā ar to, ka banka saņēma atļauju samazināt akciju kapitālu, kā arī tika izmaksātas dividendes.

PRIEKŠLIKUMI

Pamatojoties uz bakalaura darba analīzi un izvirzītajiem secinājumiem, darba autore izvirza A/S Swedbank vadībai sekojošus priekšlikumus:

1. Ņemot vērā cik liels īpatsvars kopējos noguldījumos ir pieprasījumu noguldījumiem, kuri ir visnestabilākie piesaistītie resursi, autore iesaka izskatīt termiņnoguldījumu produktus un tos pilnveidot, tieši izskatīt procentu likmju dinamiku.
2. Turpināt piesaistīto līdzekļu diversifikāciju dažādos aktīvos, kā arī investēt piesaistītos līdzekļus dažādos finanšu instrumentos, lai samazinātu koncentrācijas riskus.
3. Lai izvairītos no neparedzētiem izdevumiem sakarā ar klientu saistību nepildi, rūpīgi izvērtēt katra klienta maksāspēju un kredītu vēsturi.

IZMANTOTĀS LITERATŪRAS SARAKSTS

1. LR likums *Par Latvijas banku*, 19.05.1992. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=65544> [aplūkots: 11.03.2019.]
2. LR likums *Kredītiestāžu likums*, 24.10.1995. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=37426> [aplūkots: 11.03.2019.]
3. Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvie noteikumi Nr. 195, 01.04.2010. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=203169> [aplūkots: 30.03.2019.]
4. Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvie noteikumi Nr. 199, 09.12.2016. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/287170-kapitala-un-likviditates-pietiekamibas-novertesanas-procesa-izveides-normativie-noteikumi> [aplūkots: 06.04.2019.]
5. Latvijas Universitātes Ekonomikas un vadības fakultātes Finanšu institūta zinātniskie raksti. 2.krājums. *Nauda bankas vērtspapīri*. Rīga, Datorzinību Centrs, 2000 – 176 lpp. 17-18.lpp
6. I.Briede. *Banku finanšu pakalpojumi*. Rīga, “Biznesa augstskola Turība”, 2004 – 116 lpp. 5.-6.lpp
7. I.Briede, R.Liepiņa. *Bankas noguldījumi un aizdevumi, to raksturojums un kontrole*. Rīga, Turības mācību centrs, 1997-71 lpp. 5-6.lpp.
8. M.Kudinska. *Kreditēšana*. Rīga, Latvijas Komercbanku asociācijas Konsultāciju un mācību centrs, 2008 – 126 lpp. 72.lpp, 80.lpp.
9. S.Saksonova. *Banku darbība*. Rīga, Latvijas Komercbanku asociācijas Konsultāciju un mācību centrs, 2006 – 197 lpp. 77.-78.lpp.
10. Z.Dzintare. *Banku grāmatvedība*. Rīga, „Biznesa augstskola Turība”, 2000 – 152 lpp. 22.lpp.
11. A.J.Leuitin. *The University of Chicago Law Review, Safe Banking: Finance and Democracy*, 2016 – 455 lpp. 357.lpp.
12. F. Gideon, M. A. Petersen, J. Mukuddem-Petersen, B. De Waal Hindawi. *Bank Liquidity and the Global Financial Crisis*. Publishing Corporation Journal of Applied Mathematics, 2012 - 27 pages, Page 9
13. A.Havryliuk *Indicators of effective bank performance, Problems of macroeconomics and socio-economic development*. 2017 - 44.lpp, 40.lpp.
14. M. Garguláková, J. Belás *Bank, Stress tests, financial stability and Simulation of "feedback" effect*. Tomas Bata University in Zlin, Faculty of Management and Economics, Department of Finance and Accounting, 2012 – 51 pages

15. I.Solovjova. Studiju kursa *Finanšu un banku darbības rādītāji* lekcijas materiāls.
Pieejams:
https://estudijas.lv/pluginfile.php/804531/mod_resource/content/1/6lekBR1.pdf
[aplūkots: 13.04.2019.]
16. S.Saksonova studiju kursa *Banku grāmatvedība* lekciju materiāls. Pieejams:
<https://estudijas.lv/mod/resource/view.php?id=34164> [aplūkots: 05.05.2019.]
17. I.Solovjova. *Komercbanku sistēmas stabilitātes problēmas. Promocijas darbs*. Pieejams:
https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/5155/26639-Irina_Solovjova_2008.pdf?sequence=1 [aplūkots: 12.05.2019.]
18. Piekļuve Eiropas Savienības tiesību aktiem. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj/?locale=LV> [aplūkots: 03.04.2019.]
19. Banku statistika. Pieejams: <https://www.financelatvia.eu/wp-content/uploads/2018/12/Banku-statistika-2018.-gada-3.-ceturksn%C4%AB.pdf>
[aplūkots: 22.02.2019.]
20. Finanšu un kapitāla tirgus komisijas mājaslapa. Pieejams:
http://www.fktk.lv/texts_files/Banku_kompass_skaidrojums.pdf [aplūkots:22.03.2019.]
21. Finanšu nozares asociācijas finanšu dati. Pieejams: https://www.financelatvia.eu/wp-content/uploads/2017/12/Swedbank_AS_2017.pdf [aplūkots: 20.02.2019.]
22. Latvijas Bankas uzdevumi un to īstenošana. Pieejams:
https://www.bank.lv/public_files/images/img_lb/about/latvian/images/LB_uzdevumi.pdf
[aplūkots:17.05.2019.]
23. I.Spīča. Lekcijas materiāls. *Finanšu analīzes, plānošanas un prognozēšanas metodika, finanšu menedžments, investīcijas un banku darbība*, 2009. Pieejams:
<https://www.slideshare.net/zemunde/finanu-analzes-plnoanas-un-prognozas-metodika>
[aplūkots: 11.05.2019.]
24. Digitālā Biznesa rokasgrāmata *Rentabilitāte*. Pieejams:
<http://rokasgramata.lv/vadiba/rentabilitate/> [aplūkots: 20.04.2019.]
25. Investopedia *DuPont Analysis Definition*. Pieejams:
<https://www.investopedia.com/terms/d/duPontanalysis.asp> [aplūkots: 11.05.2019.]
26. Portāls Delfi. Pieejams: https://www.delfi.lv/business/bankas_un_finanses/latvijas-lielako-banku-topa-trijnieka-izmainas.d?id=49520875 [aplūkots: 13.03.2019.]
27. A/S Swedbank mājas lapa. Pieejams: <https://www.swedbank.lv/> [aplūkots: 31.03.2019.]

28. A/S Swedbank 2015.gada finanšu pārskats. Pieejams:
https://www.swedbank.lv/static/pdf/reports/annual/swedbank_gada_finansu_parskats_2015_LAT.pdf
29. A/S Swedbank 2016.gada finanšu pārskats. Pieejams:
https://www.swedbank.lv/static/pdf/reports/annual/swedbank_gada_finansu_parskats_2016_LAT.pdf
30. A/S Swedbank 2017.gada finanšu pārskats. Pieejams:
https://www.swedbank.lv/static/pdf/reports/annual/swedbank_gada_finansu_parskats_2017_LAT.pdf
31. A/S Swedbank 2018.gada finanšu pārskats. Pieejams:
https://www.swedbank.lv/static/pdf/reports/annual/swedbank_gada_finansu_parskats_2018_LAT.pdf

PIELIKUMI

1.pielikums

A/S Swedbank bilances pārskats no 2015. līdz 2018.gadam, tūkst. eiro

Aktīvi	2015.gads	2016.gads	2017.gads	2018.gads
Kase un prasības pret centrālo banku	1761284	1445838	1676969	2166721
Valsts parāda vērtspapīri	205315	227375	140346	72682
Prasības pret kredītiestādēm	127992	99364	131343	98835
Aizdevumi klientiem	3069555	3189487	3152464	3296507
Parāda vērtspapīri un citi procentus nesoši finanšu instrumenti	101607	142459	22640	1993
Akcijas un līdzdalība citos uzņēmumos	230	300	300	300
Līdzdalība meitas sabiedrību pamatkapitālā	100803	100803	113933	110126
Atvasinātie finanšu instrumenti	8759	10266	5534	4443
Nemateriālie aktīvi	6699	6246	5690	5109
Pamatlīdzekļi	14401	13751	12432	31812
Nodokļu aktīvi	0	0	0	7848
Atliktā nodokļa aktīvi	1407	696	0	0
Pārējie aktīvi	22033	21398	25072	37555
Uzkrātie ienākumi un nākamo periodu izdevumi	7560	6068	5479	967
Kopā aktīvi	5427645	5264051	5292202	5834904

Pasīvi	2015.gads	2016.gads	2017.gads	2018.gads
Saistības				
Saistības pret kredītiestādēm	21050	17014	23540	3103
Klientu noguldījumi	4118607	4442101	4422169	4947113
Atvasinātie finanšu instrumenti	7846	6674	6621	5281
Nodokļu saistības	9450	3735	836	0
Atliktā nodokļa saistības	0	0	0	0
Pārējās saistības	54713	62449	86646	71834
Uzkrātie izdevumi un nākamo periodu ienākumi	20043	15384	2513	2163
Uzkrājumi	819	1088	1029	217
Kopā saistības	4232528	4548445	4543354	5029711
Pašu kapitāls Pašu kapitāls				
Apmaksātais pamatkapitāls	942856	575000	575000	575000
Rezerves	192	192	192	192
Nesadalītā peļņa	121433	47518	79289	118808
Pārskata gada peļņa	130636	92896	94367	111193
Kopā pašu kapitāls	1195117	715606.001	748848	805193
Kopā pasīvi	5427645	5264051	5292202	5834904

**A/S Swedbank peļņas un zaudējumu aprēķina pārskats no 2015. līdz 2018.gadam,
tūkst. eiro**

	2015.gads	2016.gads	2017.gads	2018.gads
Procentu ienākumi	116 277	119 480	114 269	112 064
t.sk. procentu ienākumi aprēķini, izmantojot efektīvo procentu likmes metode	0	0	108 398	105 738
Procentu izdevumi	12 339	14 087	14 920	16 847
Tīrie procentu ienākumi	103 938	105 393	99 349	95 217
Komisijas naudas ienākumi	85 093	84 503	91 576	91 991
Komisijas naudas izdevumi	17 915	17 552	17 004	19 643
Tīrie komisijas naudas ienākumi	67 178	66 951	74 572	72 348
Ienākumi no dividendēm	0	0	0	7 603
Tīrā peļņa un zaudējumi no instrumentiem, kas novērtēti patiesajā vērtībā	10 270	8 650	10 053	10 932
Pārējie ienākumi	3 782	5 589	5 797	7 282
Ienākumi kopā	185 168	186 583	189 771	193 382
Personāla izdevumi	39 939	41 170	39 895	43 039
Pārējie administratīvie izdevumi	30 210	31 626	36 052	36 309
Administratīvie izdevumi kopā	70 149	72 796	75 947	79 348
Nemateriālo aktīvu amortizācija un pamatlīdzekļu nolietojums	4 308	4 026	3 672	3 912
Izdevumi kopā	74 457	76 822	79 619	83 260
Peļņa pirms vērtības samazināšanas zaudējumiem	110 711	109 761	110 152	110 122
Nefinanšu aktīvu vērtības (samazinājums)/palielinājums	70	222	378	4
Uzkrājumi nedrošiem parādiem, neto	23 466	194	1 761	1 076
Citu finanšu aktīvu vērtības palielinājums	16 783	0	0	0
Pamatdarbības peļņa	151 030	109 345	111 535	111 194
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	20 394	16 449	17 168	1
Pārskata gada peļņa	130 636	92 896	94 367	111 193

Bakalaura darbs „A/S Swedbank finanšu stāvokļa analīze” izstrādāts LU Biznesa, vadības un ekonomikas fakultātē.

Ar savu parakstu apliecinu, ka pētījums veikts patstāvīgi, izmantoti tikai tajā norādītie informācijas avoti un iesniegtā darba elektroniskā kopija atbilst izdrukai.

Autors: _____
(paraksts) (paraksta atšifrējums) (datums)

Rekomendēju / nerekomendēju darbu aizstāvēšanai

Vadītāja: As. profesore Irina Solovjova _____
(paraksts) (datums)

Recenzents: Docente Aina Joppe

Darbs iesniegts LU Biznesa, vadības un ekonomikas fakultātes Studiju centrā

Dekāna pilnvarotā persona:

metodiķe _____
(paraksts) (paraksta atšifrējums) (datums)

Darbs aizstāvēts _____ gala pārbaudījuma komisijas sēdē _____
bakalaura / maģistra / valsts

Komisijas sekretārs(e): _____
(paraksts) (paraksta atšifrējums) (datums)